

**A Gyökössy Endre Református Óvoda Tagóvodájának
a Bíró utcai Református Óvoda és Bölcsőde**

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

OM: 101720

Székhely: 1022 Budapest, Csopaki u. 8.

Telephely: 1122 Budapest, Bíró u.3.

Legitimációs eljárás	
A Pedagógiai Programot jóváhagyta az intézmény igazgatója	
A pedagógiai programot a Nevelőtestület elfogadta.	Szülői szervezet véleményezte, megismerte
A fenntartó egyetértett a Pedagógiai Programban leírtakkal.	
A dokumentum nyilvános	
Megtalálható az óvoda csoportjaiban, igazgató irodában, www.biro-ovibolcsi.atw.hu, nevelői szobában.	
Hatályos: A kihirdetés napjától visszavonásig	
Verziószám: 6/2021	Készült: 3 eredeti példány Iktatószám: Bíró/65/2021

„Ha a gyerekek elfogadva és barátságban élnek,
Megtanulják megkeresni a szeretetet a világon.”

Dorothy Law Holtz: Egy élet a kezében /részlet/

KOMPLEX NEVELÉSSSEL AZ EGÉSZ EMBERÉRT

„A gyermek: a világ dolgai iránt érdeklődő, azt megismerni, felfedezni,
tevékenyen „bekebelezni” akaró „kisember”,

aki elsősorban az érzékszervein tapasztalja és ismeri meg
az állandóan változó, alakuló világot.”

Módosításokkal egybeszerkesztett változat.

A Pedagógiai Programot benyújtó a tagintézmény- vezető: **Kissné Mórocz Gabriella**

székhely óvoda vezető: **Zsóri Mónika**

Tartalom

Bevezetés.....	5
Az Óvoda küldetése.....	6
Az intézmény bemutatása	6
GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	7
Gyermekekép	7
Óvodakép.....	8
AZ ÓVODAI NEVELÉS ALAPELVEI, CÉLJAI	9
Alapelvünk	9
Nevelési célunk.....	10
NEVELÉSI FELADATOK.....	11
Az óvodai nevelés feladatai.....	11
Egészséges életmód alakítása, testi egészségnevelés, egészségvédelem (prevenció), lelki egészségnevelés	12
Érzelmi, erkölcsi és közösségi értékorientált nevelés	16
Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	22
AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	24
Személyi feltételek	24
Tárgyi feltételek.....	26
Az óvodai élet megszervezése	28
Napirend	28
Hetirend	29
A gyermekekkel kapcsolatos dokumentumok.....	30
Óvodánk ellenőrzési, értékelés rendszere	31
AZ INTÉZMÉNY KAPCSOLATAI	34
A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSE, FEJLŐDÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSE	36
HAGYOMÁNYAINK, ÜNNEPEINK, NÉPSZOKÁSOK	38
AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI.....	41
Játék.....	41
Verselés - mesélés	44
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	47
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	50
Mozgás, mozgásos játék.....	52
A külső világ tevékeny megismerése.....	55
Munka jellegű tevékenységek	58

A tevékenységben megvalósuló tanulás.....	61
Az iskolai élet megkezdésének támogatása	63
A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	64
SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG	66
A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	73
A SZÜLŐ, A GYERMEK, A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSI FORMÁI	74
AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK	76
Baleset megelőzés	77
A GYERMEKEK ESÉLYEGYNELŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK.....	78
IKT eszközök használata.....	79
ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK	80
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	81

Bevezetés

A köznevelésről szóló 2011évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről, valamint az 363/2012. (XII.17.) kormányrendelet Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogram elvei alapján készült a pedagógiai koncepciónk. A folyamatosság, korszerűség elve a múlt értékeit magába foglaló, valamint óvodánkat igénybe vevők (szülők, gyermekek) szükségleteiben való alkalmazkodásban jelenik meg.

Valljuk, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Ezért intézményünkben alkalmazott pedagógusok és a pedagógiai munkát segítők ennek megfelelően összehangoltan végzik munkájukat.

Az óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszünk, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Dorothy Law Holtz: Egy élet a kezdetben

Ha a gyerekek kritizálva élnek,

*Megtanulják milyen
megbélyegzettnek lenni,*

*Ha a gyerekek ellenségeskedésben
élnek,*

Megtanulnak veszekedni,

Ha a gyerekek kicsúfolva élnek,

Megtanulnak szégyenlősnek lenni,

*Ha a gyerekek megszégyenítve
élnek,*

Megtanulnak bűnösnek lenni.

*Ha a gyerekek toleráns légkörben
élnek,*

Megtanulnak türelmesnek lenni.

Ha a gyerekek bátorítva élnek,

Megtanulnak bizalommal élni.

Ha a gyerekek megdicsérve élnek,

*Megtanulják megbecsülve érezni
magukat.*

*Ha a gyerekek méltóságban élnek,
Megtanulják az igazságot.*

*Ha a gyerekek biztonságban érzik
magukat,*

Megtanulnak hinni.

Ha a gyerekek hitelesen élnek,

Megtanulják, mit jelent szeretni.

*Ha a gyerekek elfogadva és
barátságban élnek,*

*Megtanulják megkeresni a
szeretetet a világon.*

Az Óvoda küldetése

Az óvoda légköre családi, biztonságot, szeretetet és harmóniát nyújtó csendes „kis sziget”.

Célunk, hogy a ránk bízott gyermekek önmagukhoz képest fejlődjenek, olyan sokszínű, élményszerű fejlesztésen keresztül, amelyben szívesen vesznek részt.

- Olyan keresztyén értékrend szerint nevelő munkatársi közösség vagyunk, akik hisszük Isten mindenhatóságát, örökkévalóságát, tökéletesen szerető kegyelmes voltát.
- Hiszük, hogy a Krisztusba vetett hit és megtérés által bűnbocsánatot és örök életet nyerünk. Isten új szívvel ajándékoz meg bennünket, melynek köszönhetően képessé válunk arra, hogy engedelmesen kövessük Jézust.
- Ezt a meggyőződésünket és értékrendünket - a reánk bízott gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve- kívánjuk továbbadni és betölteni küldetésünket:
 - megismertetni Isten szeretetét,
 - rácsodálkoztatni a teremtet világ tökéletességére,
 - a törvény betöltésére: egymás szeretetére nevelni, minden gyermek személyiségét, képességét önmagához képest sokoldalúan fejleszteni.

Az intézmény bemutatása

- Az intézmény hivatalos elnevezése: Gyökössy Endre Református Óvoda és Bölcsőde
Tagintézménye
Bíró utcai Református Óvoda és Bölcsőde
- Az intézmény székhelye: 1022 Budapest, Csopaki u. 8.
- A tagintézmény címe: 1122 Budapest, Bíró u. 3.
- OM azonosító: 101720
- Alapító Okirat kelte: 2021.05.21.
- Az intézmény típusa: Többcélú, közös igazgatású intézmény,
óvoda- bölcsőde
- Az intézmény alapfeladata: **óvodai nevelés**
- Az intézmény nem köznevelési alapfeladata: bölcsődei ellátás
- Az intézményben: 5 óvodai csoport 120 fő férőhellyel,
3 bölcsődei csoport 36 fő férőhellyel működik,
- Az intézmény fenntartója: MRE Dunamelléki Református Egyházkerület
- A fenntartó székhelye: 1092 Budapest, Ráday u. 28.

GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Gyermekekép

Óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség kibontakoztatására irányul.

Valljuk, hogy a 3-7 éves életkor érzelmileg és értelmileg a legfogékonyabb időszak az ÉN alakulása szempontjából. Jellemzője az érzelmi fogékonyság és a nagymértékű aktivitás.

A gyermek Isten ajándéka. Ember, akinek Istentől rendeltetett jogai vannak. Kegyelemből érzelmi és értelmi életre, játékra, szabadságra, önmaga és társai iránti felelősségre, közösségi életre, nyelvre és kultúrára van rendelve. Joga van Jézus Krisztus megismeréséhez.

Jézus maga mondja: "Engedjétek hozzám jöni a kisgyermeket és ne tiltsátok el tőlem őket, mert ilyeneké az Isten országa" (Mk.10.14)

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, az egész személyiséget fejleszti:

- a személyi és tárgyi környezettel,
- az egészséges életmód megalapozásával, az egészségvédelemmel,
- környezettudatos magatartás megalapozásával,
- érzelmi neveléssel,
- erkölcsi neveléssel,
- közösségi, értékorientált neveléssel,
- anyanyelvi neveléssel,
- az egyéni készségeknek és képességeknek megfelelő, tevékenységbe ágyazott értelmi fejlesztéssel, kompetenciák fejlesztésével,
- testi és lelki szükségletek kielégítésével.

Az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével, ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is, úgy szervezzük munkánkat, hogy érvényesülnek a következő alapelvek:

- a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi,
- a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek, képességeinek és kompetenciáinak kibontakoztatását,
- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatások a gyermek személyiségéhez igazodnak.
- Gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről,
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel, a *mással nem helyettesíthető játékról*,

- *a játékon keresztül* az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmakról, emberi értékek közvetítéséről,
- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

Óvodakép

Gyermekeink szívesen járnak óvodánkba, jól érzik magukat a közösségben.

Tisztelik egymást és a felnőtteket; bizalommal fordulnak hozzájuk. Megfelelő önbizalommal kommunikálnak, magatartás- és viselkedés kultúrájuk koruknak megfelelő.

Érdeklődőek, a tapasztalatszerzések során élményeket élnek át a művészetekben, sportban, kultúrákban. Óvodai, pedagógiai munka segíti a gyermek KÖRNYEZETTUDATOS szemléletének, magatartásának megalapozását.

Az óvodai élmények sokszínűsége, elsősorban a szabad játék és mozgás sajátos eszközeivel megtanítja a gyermekeket felfedezni, rácsodálkozni az őket körülvevő világra.

Minden gyermeknek lehetősége van egyéni képességei szerint tevékenykedni az óvónő differenciált bánásmódja mellett.

Az óvodánkban, miközben teljesítjük az óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciókat, a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba - a kisiskolás korba- való lassú átlépés belső pszichikus feltételei.

A közösség személyiségformáló erejét felhasználva, a gyermeki tevékenységre építve, alkotókészséget kiemelve oldjuk meg a nevelési feladatokat.

Az óvodai nevelésünk pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból indulunk ki indulni, hogy:

- a gyermeket, akiket a szülők ránk bízta – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg,
- a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodánk kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölthet be,
- az óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére irányul az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesül a színvonalas nevelésben.

Az Alapprogram szerint az óvodai nevelésünkben megjelenik a különböző – köztük az innovatív – pedagógiai törekvés, mivel az Alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesülését, megkötéseket csak a gyermek érdekének védelmében fogalmazunk meg.

Fontos, hogy a nevelés-oktatás kereteinkben kiemelt helyet kapjon az érzelmekre, a gyermeki tevékenységre építő, a teljes óvodáskort átfogó nevelő - fejlesztő munka.

A napirendünk alkalmazkodik a szülők igényeihez, elfoglaltságukból adódó, óvodával szembeni elvárásaikat hangoljuk össze a gyermekek fejlődését legjobban segítő tevékenységekkel.

Az óvodai élet végére el kívánjuk érni, hogy a gyermek a különbözőségekkel természetes módon együtt éljen, korának megfelelő mértékben, szolidáris játszótárssá, csoporttárssá váljon.

Gyermekeink óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, erősítését; az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét, mely minden migráns kisgyermeket is megillet.

Az intézményben dolgozó munkatársak vallják, hogy csak családi légkörben lehet a derűs, boldog felnőtté válást megalapozni.

AZ ÓVODAI NEVELÉS ALAPELVEI, CÉLJAI

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel.

Alapelvünk

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja a gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az Óvodai nevelés Országos Alapprogramja, valamint a Református Óvodai Nevelés Keretprogramja meghatározza számunkra az óvodánkban folyó pedagógiai munka alapelveit.

- Istentől kért bölcsesség, krisztusi szeretet és szolgálat.
- A gyermek egyszeri, egyedi lényének felismerése és képességeinek felelősségteljes fejlesztése.
- A gyermeki szabadság biztosítása, optimális szabályrendszer.
- A családokkal való sokirányú, a keresztyén szellemiség jegyében történő együttműködés.
- A gyermeket, mint fejlődő személyiséget, szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem, tisztelet és elfogadás, szeretet és megbecsülés illeti meg.

Az óvodai nevelésünk alapelve még, hogy:

- a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
- a nevelésünk lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Gondoskodunk:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről,
- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről;
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról;
- e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmakról,

- emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának megerősítésére irányul **az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával**; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Érvényesülnek a különböző - köztük **az innovatív - pedagógiai törekvések**, megkötetéseket csak a gyermek érdekében tartalmaz.

Felmenő rendszerben bevezetjük a gyermekek keresztyén nevelését.

A már ide járó gyermekek számára lehetővé tesszük, hogy egyházi jogi személy által szervezett református hitoktatásban vehessenek részt.

Nevelési célunk

Három éves kortól az egyéni fejlődési ütem figyelembe vételével az óvodáskor végére testi-érzelmi, társas-értelmi képességeik kibontakoztatásával játékközpontú óvodai és családi nevelés folyamán váljanak az iskolai életre alkalmassá. Komplex élmények biztosításával, sokoldalú képességfejlesztés segítségével a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődés elősegítése.

Óvodai nevelésünk célja az óvodáskorú gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek szem előtt tartásával:

- a sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki és szociális érettség elérésének támogatása,
- az egészséges életvitellel és a környezettudatossággal összefüggő magatartás megalapozása a gyermekekben,
- a kiemelt figyelmet igénylő, a lassabban fejlődő, lemaradó, magatartási és tanulási zavarral küzdő gyerekek integrált nevelése, esélyegyenlőségük biztosítása,
- a kiemelkedő képességű gyermekek speciális szükségleteinek megismerése, a tehetségük kibontakoztatásának elősegítése.
- **Hitben, hitre nevelés.**
- **Célunk, hogy értelmi és érzelmi adottságaik révén ráébredszük őket arra, hogy minden, amit Isten teremtett szép és jó. A teremtett világot Isten az ember rendelkezésére bocsátotta, épp ezért felelősségünk és feladataink vannak.**

Óvó-védő területen a célunk: a napi folyamatos gondozómunka mellett a testi, lelki szükségletek kielégítése, biztonságot nyújtó, szeretetteljes környezetben, gyermekközpontú óvodai élet megteremtése.

Szociális, érzelmi területen a célunk: együttműködve a családdal az óvodáskorú gyermekek társas kapcsolatainak, szokásainak, alapvető erkölcsi normáinak megalapozása.

Kiemelt figyelmet fordítunk a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztésére, valamint, a migráns családok gyermekeinek interkulturális nevelésére.

A világ jelenségeihez, a társaihoz és az önmagához való viszony kapcsolatában tanulják meg az érzelmeket kifejezni és kezelni.

Értelmi és anyanyelvi nevelés területén célunk: sokoldalú tapasztalatszerzésre épülő tevékenységek segítségével a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődés elősegítése, mely minden gyermeket felkészít, lehetőségeihez, képességeihez mértén a zökkenőmentes iskolakezdésre, iskolai közösségbe történő beilleszkedésre. A gyermek egyéni fejlettségi állapotából kiindulva, személyre – csoportra szabva megtalálni azt a módszert, mely legalkalmasabb annak végrehajtására, ahová szeretnénk eljuttatni.

Felzárkóztatás, tehetséggondozás.

Környezeti nevelési és egészségnevelési elveink:

- a természet és társadalom harmóniájának elve; szokásrendszer (értelmi, érzelmi, erkölcsi, esztétikai) megalapozása,
- fenntarthatóság elve; fenntarthatóságra irányuló személyes attitűdök, a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásformák kialakítása,
- testi – lelki egészség elve; annak tudatosítása, hogy az egészség és a környezetvédelem érték, tenni kell érte,

A környezeti (tárgyi és személyi) feltételek folyamatos javításával törekszünk az egészséges és biztonságos környezet megvalósítására.

NEVELÉSI FELADATOK

Tevékenységek, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítést, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének elősegítését, amelyek által minden gyermek eljut az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és testi fejlettséghez.

Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása, testi egészségnevelés, egészségvédelem (prevenció)
- az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés biztosítása,
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Egészséges életmód alakítása, testi egészségnevelés, egészségvédelem (prevenció), lelki egészségnevelés

Az ember életében a test és lélek harmóniája Isten különös ajándéka.

Célunk:

- e harmónia alapozásának segítése,
- az egészséges életvitel igényének alakítása, az egészséges életmódra nevelés, a gyermek testi-lelki fejlődésének elősegítése.

Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só – és telítetlen zsír – tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása;
- a környezettudatos magatartás megalapozása; megfelelő szakemberek bevonásával;
- a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása;
- a gyermek testi fejlődésének elősegítése, egészséges életmód iránti igény megalapozása, környezettudatos magatartás igényének fejlesztése.

Feladata:

- Egészséges, biztonságos környezet kialakítása, biztosítva a gyerekek szabad mozgását a csoportszobában, udvaron.
- Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- Egészséges életmód, testápolás, egészség megőrző szokások megalapozása, gyakoroltatása.
- Megelőző és korrekciós testi nevelési feladatok ellátása.
- Testi képességek fejlődésének segítése.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása a környezettudatos magatartás megalapozása környezettudatos magatartás igényének fejlesztése.

- Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenció és korrekció testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Gondozás:

A gondozást magába foglalja a személyi-, lelki-, és környezeti egészség, mint az óvodai nevelés alapvető tevékenysége. A kisgyermek olyan szükségleteit elégíti ki, amely elősegíti növekedését, fejlődését, hozzájárul egészségének megőrzéséhez, jó közérzetéhez, egészséges életmódjának alakításához, és megteremti a nevelési hatások kedvező érvényesülési feltételeit.

Célunk, hogy a gyermekek saját képességeikhez és fejlődési ütemükhöz mérten eljuthassanak a megfelelő, optimális önállósági szintre.

Óvodapedagógus feladata:

Az óvodapedagógusok úgy és addig segítik a gyereket a gondozási feladatok elsajátításában (fogmosás, orrfújás, kézmosás, fésülködés, WC használat) ameddig a gyermek számára egyénileg szükséges.

Testápolás, tisztálkodás: A helyes higiéniai szokások kialakítása, gyakoroltatása.

- A megfelelő kéz, arc, haj és szájápolás gyakoroltatása.
- A műveletek technikájának megtanítása, az önállóság kialakítása.
- A tisztálkodó szerek rendben tartásának gyakoroltatása.

Étkezés:

- A kulturált étkezési szokások kialakítása, gyakoroltatása.
- A gyermekek egyéni szükségleteinek, igényeinek, ízlésének figyelembevétele.

A gyermekek részvételével az étkezés feltételeinek megteremtése:

- 3-4 éves korban önkiszolgálás, illetve kedvük és képességeik szerint „segítés” útján,
- 4-5 éves kortól a naposi feladatok folyamatos bevezetésével,
- 5-6,7 éves korban önálló naposi tevékenységek által.
- Az egészséges táplálkozás szokásainak alakítása.

Öltözködés:

- A gyermekek önállósági törekvéseinek elősegítése.
- Ruházatuk igazodjon az időjárási viszonyokhoz.
- Az öltözködés esztétikája, illetve az öltöző rendjének, tisztaságának megőrzése, helyreállítása fokozatosan, biztosan váljon minden gyermek igényévé.

Pihenés:

- A kényszermentes alvás feltételeinek megteremtése.
- Biztosítjuk a csendet, a nyugalmat.

- Az egyéni alvásigények figyelembe vétele.
- Folyamatos légszere biztosítása.
- Az előforduló bepislés tapintatos kezelése.

Edzés:

- A szabad levegőn való tevékenység biztosítása.
- A változatos mozgáshoz szükséges feltételek biztosítása.
- A különféle közegek megtapasztaltatásának lehetősége: víz, levegő, napfény, eső, szél, homok, kavics, fű, fa, jég, stb.
- Baleset megelőzési szabályok megismertetése, betartatása.

Az egészséges életmód alakításához biztosításához kapcsolódó feltételrendszer

Mosdóban: A testápoláshoz megfelelő méretű, minden gyerek számára jellel ellátott eszközök állnak rendelkezésükre. Így tanulják meg saját törölközőjük, fésűjük használatát, fogmosó eszközük tisztántartását. (Eszközök: törölköző tartó, fogmosó tartó polc, szappan, WC papír, törölközők, körömkefe, fogkefe, fogmosó pohár, fogkrém, tükör, fésű, az intimitást segítő térelválasztók, függönyök).

Kulturált étkezéshez: A fejlődés, növekedés egyik feltétele a táplálkozás. Napi tápanyagszükségletük jelentős részéhez az óvodában jutnak hozzá. Nagy gondot fordítunk az étkezés kulturált lebonyolítására. Az esztétikusan megterített asztalnál az óvónők tapintatosan, fokozatosan alakítják a gyermekek étkezési szokásait. A reggeli és az uzsonna folyamatos, önkiszolgálással történik, az ebéd a napirendben meghatározott időben, naposok segítségével (kivéve a kiscsoport) bonyolódik. Nem erőltetjük az evést, ha valaki nem szeret valamilyen ételt, tapintatosan kóstolásra biztatjuk és megpróbáljuk pótolni a mennyiséget mással, hogy ne maradjon éhes. A helyi étrend készítésénél figyelembe vesszük az egészséges táplálkozás alapelveit, a gyerekek testi fejlődését segítő tápanyagok arányát, a gyermekek igényeit. A napi zöldség-gyümölcsfogyasztás, mely a csoport szervezésében ún. „gyümölcsnap” keretében történik, az étrend kiegészítőjeként, az egészséges táplálkozási szokások kialakítását szolgálja. Az étkezések előtti előkészületek várakozási idejét a csoportok az egymással egyeztetett napirend szerint elkerülik. 12 h - 12.30 h-ig valamennyi csoport elkezd az ebédet. Folyadékpótlásra igényük szerint egész nap folyamán van lehetőség - tea - víz mindig van a csoportszobában.

Gyermekek részére biztosított eszközök; tányérok, poharak, evőeszközök (megfelelő méretűek), kancsók, abroszok, hőtartó tálalóedények, tálcák, süteményes-desszertestálak, reszelők, vágódeszkák, kések, hűtőszekrény, mikrohullámú sütő, kenyeres kosár, stb.

Öltözködés: Az öltözőszekrényben jellel ellátott helyen polc és ruhatartó zsák könnyíti az önállósodást. (meglévő eszközök; fogasok, öltöző szekrények, padok). A családdal együttműködve alakítjuk a gyermekek tisztaság iránti igényét, akkor érezzék jól magukat, ha tiszta ápolat a külsejük. Váltóruhájukat, melyet a csoportszobában viselnek, udvarra menéskor tréningruhára cserélik, amiben a szabad mozgás, kényelem is biztosított. Télen a melegebb udvari öltözködés biztosítja a levegőzés, udvari élet folyamatosságát. A célszerű praktikus öltözködés önállóságukat fejleszti, és a változatos óvodai tevékenységek részvételében sem akadályoz.

A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, egészségmegőrzés szokásainak alakítása: Időjárástól függően télen is legalább 1 órát az udvaron tartózkodnak a gyerekek, tavasszal – ősszel, és nyáron a délutáni játékidő is az udvarra szerveződik. Kánikula esetén mód van a frissítő zuhanyzásra. Nagy hangsúlyt fektetünk a higiénés szabályok betartására, és a környezeti ártalmak elkerülésére. (erős UV. sugárzás, szmog...) erős UV sugárzásnál az udvar árnyasabb területére szerveződik a játék, szükség esetén a terasz ad védelmet. Megfelelő krémekkel védjük a nap és rovarok ellen a gyermekeket, megértetve ennek fontosságát is. Folyamatosan biztosítjuk a folyadékpótlást az udvari élet során. A gyermekek fokozott mozgásigényének kielégítése érdekében, előtérbe kerülnek a mozgással járó tevékenységek. Lehetőség van különböző labdajátékokra, nagymozgásos játékokra, egyensúlyozó érzékük fejlesztésére, biciklizésre. Ellenálló képességük erősödik, a közös sportolás élménye pozitívan hat nemcsak testi, de pszichikai fejlődésükre is. A gyermekek testi épségének védelme, és a balesetek megelőzése, illetve hibaforrások megszüntetése, (állandó karbantartás) személyi feltételek biztosítását teszi szükségessé. A balesetmentes tevékenység szabályainak megértetése, elvárása fontos nevelési feladat.

A fertőzések terjedését a gyakori szellőztetéssel, edzéssel, megfelelő öltözködéssel, gyakori kézmosással, külön törölköző használatával, rendszeres fertőtlenítéssel igyekszünk gátolni.

Pihenés: A pihenés, alvás a napirend része, korcsoporttól függően 1-2 óra. A megfelelő feltételek, körülmények, az altatás hangulatához illő mese, halk zene, az otthonról hozott megszokott "alvótárs" biztosítja a nyugodt pihenést. Az óvónő jelenléte, az alvás, pihenés teljes ideje alatt elengedhetetlen. Segíti a kialakulóban lévő ágytisztaság erősödését, egyéni odafigyeléssel, bánásmóddal.

Egyéni igénynek megfelelően a kevesebb alvást igénylő gyermeknek segít a pihenőidő eltöltésében, egyéni tevékenykedés /mesekönyv nézegetés/ fokozatos felkelés biztosításával. (Minden gyerek részére saját fektető, jellel ellátott ágyneműket biztosítunk).

Az egészséges életmód, közösségi élet szokásainak tervezése, szervezése, értékelése az óvónők által a dajkák felé is megtörténik. Fontos, hogy a csoportban dolgozó dajka tudatosan segítse a gyerekek önállóságának fejlesztését.

A gyermekek egészségügyi éves státusz vizsgálatát a házi orvos végzi, melynek fontosságára szülői értekezleten hívjuk fel a szülők figyelmét. Az óvoda védőnője, az ún. tisztasági vizsgálatokat végzi megelőzés céljából (fejtetű vizsgálat). Valamint Egészségügyi törzslapjukon ellátja az adminisztrációs feladatokat. Fertőző betegségek esetén a szülők tájékoztatása faliújságon keresztül történik. A mindenkori hatályos egészségügyi jogszabályoknak, Népegészségügyi Intézet előírásoknak megfelelően járunk el.

Az egészséges életmódra nevelés kialakításához, biztosítjuk, évente egy alkalommal az általános fogászati szűrést, nagycsoportosoknak a fogászati rendelővel való helyszíni ismerkedést is.

Sikerkritériumok

- Ismerik és betartják az egészséges életmóddal kapcsolatos szokás-szabályrendszert.
- Óvják, védik környezetüket.
- Balesetek megelőzésére tudatosan figyelnek, azonnal jelzik, ha sérülés történt.

- Önállóan végzik a személyükkel kapcsolatos tisztálkodási, öltözködési teendőket, ezek igényükké válnak, és az óvodán kívüli helyzetekben is alkalmazzák.
- Figyelnek saját külsejükre, arra, hogy ruházatuk rendezett, testük ápolts legyen.
- Képesek lesznek szükségleteik felismerésére, késleltetésére, kielégítésére, a mozgásigényük szándékos irányítására.
- Életkoruknak megfelelően edzettek, ismerik és betartják a balesetvédelmi magatartásformákat.
- Az egészséges életmódhoz kapcsolódó helyes táplálkozási és higiéniai szokások beépülnek a gyermeki személyiségbe, pozitívan formálva azt. Az asztalt esztétikusan megterítik, kulturáltan étkeznek. Étkezés közben halkán beszélgetnek. Az evőeszközöket biztonságosan használják.
- Igényükké válik a higiénés szabályok betartása az étkezési kultúra szabályai.
- Kialakulnak az egészség megőrzését alapozó szokások.
- Kirándulások, séták alkalmával fejlődik a természethez való pozitív érzelmi viszonyuk, ez a viselkedési forma beépül mindennapi életükbe.
- Igénylik környezetük rendjét, a hulladékot a kijelölt helyre gyűjtik, a szelektív hulladékgyűjtés okának, mikéntjének szabályait ismerik.

Érzelmi, erkölcsi és közösségi értékorientált nevelés

Célja: Tudjuk, hogy az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége. Ezért célunk, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék. Ezért az óvoda alkalmazottai és a gyermek közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemzi. Az óvoda egyszerre segíti a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és teret enged önkifejező törekvéseinek. A gyerekek a közösségbe lépés pillanatától olyan tevékenységi formákkal ismerkednek meg, amely az ÉN-kép kialakulásától elvezet az Ő és MI fogalmak kialakulásához. Olyan személyiségjegyei alakulnak ki, amelyek képessé teszik az együttműködésre, másokhoz való alkalmazkodásra. Biztonságot nyújtó környezetben a szocializáció így segíthető elő.

Református óvodánk szellemisége megkívánja, hogy a gyermeki bizalom kiépítése ne csak szülei, pedagógusai felé történjen, hanem a teremő Isten, a Mennyei Atya felé is.

Feladata:

- azoknak a tulajdonságoknak az erősítése, fejlesztése, készségek, képességek kialakítása, amellyel a gyermek egyénisége legjobban felszínre kerül, ezzel gazdagítva a közösséget,
- a gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt pozitív érzelmi kapcsolatának kialakítása, formálása, erősítése.
- Az erkölcsi tulajdonságok megalapozása, a gyermeki jellem alakítása,
- a türelem, szociális érzékenység formálása,

- az érzelmek megjelenítésének formái, önkifejező és önértékesítő törekvések segítése,
- a bizalom, szeretet, féltés, félelem kifejezése,
- az önfegyelem, fegyelem, udvariasság elsajátíttatása,
- a szokás- és normarendszer megalapozása,
- a szocializáció, társadalmi elvárások tudatosítása, a különbözőség elfogadása és tisztelete,
- a kiemelt figyelmet igénylő (nehezen szocializálható, valamint kiemelkedő képességű) gyermekek elfogadó szeretete, szükség esetén segítése megfelelő szakemberek közreműködésével.
- A természetes társas kapcsolatok alakítása, segítése,
- a természetben és az emberi környezetben jelenlévő jóra és szépre való rácsodálkoztatás, mindezek megbecsülésére nevelés,
- a hagyományaink ápolása, jeles napok feldolgozása közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása,
- a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapozása.
- Modellnyújtás, amelyben a következő értékeket közvetítik az óvoda dolgozói: nyitottság, őszinteség, figyelmesség, segítőkészség, különbözőség elfogadása, az érzelmek kifejezési módjai, rácsodálkozás a környezet kincseire, sajátos törődés a kiemelt figyelmet igénylő, a kiemelkedő képességű gyermekekkel (speciális felkészültséggel rendelkező szakemberek bevonása, szükség szerint).
- Azoknak a nevelési feladatoknak és tevékenységeknek a megfogalmazása, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét, valamint a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységeket.

Isten-ember kapcsolat (Isten-gyermek kapcsolat) erősítése

„Az Isten szeretet.” (1.Ján.4.8)

„Ha egymást szeretjük, Isten lakik bennünk.” (1.Ján.4.12)

Példamutató magatartás és megnyilatkozások segítségével minden gyermeket igyekszünk ráébreszteni arra, hogy Istenhez, Jézushoz mindenkor fordulhat bizalommal, hálaadással, dicsérrettel, kéréssel.

Közösségi nevelés

A szociális képességek alakulásának, az alkalmazkodásnak, az empátiának és a toleranciának az érzelmi intelligencia az alapja. A társas együttlétben tapasztalhatja az én és a társa hatásait, kölcsönhatásait.

Arra törekszünk, hogy a csoportban folyó életet érthető, egyszerű, tiszta, világos viselkedési normák szabályozzák.

Közös élmények, közösségformálás:

Az óvodai élet közösségformálásában meghatározó jelentőségűek az ünnepek, melyek egy része a kisközösség ünnepe, mint pl. társaik születésnapja.

Minden csoport kialakítja a maga ünneplési szokását, „köszöntés” közben megtanulnak egymásra figyelni, átélük az ajándékozás örömszerző erejét.

Köszöntővel, énekkel kedveskednek, óvónői segítséggel ajándékot készítenek.

Az óvónők arra törekednek, hogy az ünnepelt egész nap érezze társai által, hogy ez a nap az ő ünnepe, és közben észrevétlenül érzik meg az egymás iránti figyelmesség fontosságát.

A kiscsoportosoknak az óvodában szervezett programokon, közép- és nagycsoportosok már több óvodán kívül szervezett különböző közös élmény (színház, állatkerti séta, múzeumok látogatása, kirándulás)- során tapasztalják meg, hogy az élményszerzés együttesen is nagyon jó. Később felidézhető, eljátszható. A természetben tett kirándulások, séták folyamán lehetőség nyílik környezettudatos viselkedés megalapozására; valamint érzelmi viszonyulások, a környezettudatos cselekvési szükségletek, szokások, gondolkodás, értékrend, döntési képességek fejlesztésére.

A több helyszín más-más viselkedési szabályt vár el, de a felnőttekre és egymásra figyelni, mindenhol szükséges.

Az óvodai közösségi programokba folyamatosan kapcsolódnak be – egy kicsit mindig saját közösségükön belül érzékelik meg az ünnep közeledtét, készülődnek, díszítik a csoportszobát, érzelmileg együtt közelítik meg az ünnep hangulatát. Csoporton belül ismerkedhetnek más nemzetiségű társuk ünnepi szokásaival egy - egy tárgy, ruházat megjelenítése, zene-tánc bemutatása segíti kultúrájuk megismerését.

Közben elmondják tapasztalataikat, élményeiket, amit már hasonló ünnep során megéltek, majd ezek az ünnepek életkoruknak megfelelő szervezése teszi lehetővé, hogy a tágabb közösség fogalmával – viselkedési- magatartási szokásokkal ismerkedjenek. Megtanulják a nagyobbak, hogy a kisebbek felé hogyan forduljanak, észreveszik, ha segítségre van igényük – a kisebbek pedig a nagyok közt mozogva magabiztosságot, esetenként példát kapnak. Ezt segítik azok a közös ünnep hangulatát emelő programok, amikor az óvodába hívunk meg előadókat (bábművészt, zenekarokat, zenészeket), akik a gyerekeket tevékenységre ösztönözve adnak művészi élményt. Közben ismerkednek az óvoda egész közösségével, ahol gyermek, felnőtt maradandó élményt kap.

Az átélt élmények a későbbiekben, szerepjátékukban megjelennek, bővülnek tartalmában, valamint a helyes viselkedési formák is gyakorlásra kerülnek. A játék, szórakozás, egy-egy közös kirándulás lehetőséget ad az egymás elfogadására – egymásra való odafigyelés, toleranciára való készség gyakorlására, amit később a mindennapi életben, udvaron, az óvoda közös helyiségeiben naponta alkalmazhatnak.

A napi tevékenységek során a közösségi életre való alkalmasság mindkét összetevőjét fejlesztjük:

- egyrészt az egyén legyen képes beilleszkedni a saját csoportjába, legyen képes életkorának megfelelően önmaga ellátására, a gondozási feladatokban (öltözködés, tisztálkodás, étkezés),

- másrészt legyen képes elfogadni társait, a felnőtteket – és a kezdeti páros kapcsolatok fokozatosan alakulnak át csoportos formává, amikor már játékaiknál többen egyszerre tevékenykednek,
- a gyermek nyitottságára építünk, és ahhoz segítjük a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet és a szülőföldre való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére,
- a gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be,
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Közben fokozatosan, életkori sajátosságaihoz mérten gyakorolja és tanulja azokat a magatartási formákat, ami szükséges ahhoz, hogy jól érezze magát a közösségben.

Érzékeli, hogy a többi gyereknek is lehetnek igényei, vágyai, és neki meg kell várnia, amíg sorra kerül, egyeztetnie kell kívánságait másokéval.

Törekszünk arra, hogy óvodás életében ne kelljen csoportot, illetve óvónőt váltania. Az óvodapedagógus személyisége modell a gyerekek számára. Egy-egy gyerekkel való viszonya kihat a közösségre. Segítjük a gyerekek egymás iránti érdeklődését és azt, hogy képessé váljanak a „másság” elfogadására.

A magatartási szabályok folyamata az egész óvodai életre jellemző, a példamutatás és gyakoroltatás eredményeként természetessé válik, beépül mindennapi életükbe.

Az óvodai tevékenységek során ismeri meg, hogyan oldja meg az esetleges kisebb-nagyobb konfliktusokat. Fejlődik erkölcsi értékrendjük, megélik a kudarcok feldolgozását, sikereik megérdemelt örömét. Tanulják a természeti és társadalmi környezet kapcsolódásához szükséges magatartási formákat.

Erkölcsi nevelés

Az erkölcsi nevelést legfőképpen a bibliai történetek üzenetei, bibliai igazságok, valamint a mesék csodálatos nevelő hatása révén biztosíthatjuk. A mindennapok apró eseményeit, a játékot és a csendes beszélgetéseket is felhasználjuk.

Kiemeljük a legfontosabb pozitív emberi tulajdonságokat, megnyilvánulásokat: együttérzés, figyelmesség, tapintat, megértés, önzetlenség, segítőkészség, áldozatvállalás, kitartás, önfegyelem stb.

Kihasználjuk az adódó lehetőségeket az örömszerzés, részvét érzete, idősök tisztelete vonatkozásában.

A jó és rossz felismerése, az őszinteség az igazmondás, igazságosság, felelősségvállalás, a gyengébb védelme, segítése saját élethelyzetben való megtapasztalása, a dolgozók modell értékű bánásmódja során a különbözőségek tiszteletének fejlesztése.

Egyik legszebb és legfontosabb pedagógiai feladatunk a hazaszeretet ébresztgetése és erősítése, a szülőföldhöz való kötődés alakítása, a szűkebb és tágabb környezetünk megismerése.

Felébresztjük bennük az ajándékozás csodálatos érzését.

Feladatunk olyan értékek elplántálása, amelyek révén az ember közelebb kerül a másikhoz (Így pl.: család, haza, emberiség, szeretet, szerelem, hűség, barátság.)

Fontos, hogy megtapasztalja, hogy másoknak is vannak érzései.

Az esztétikai és intellektuális érzelmek kibontakoztatása

Csoportszobáink kellemes hangulatával, gyermek közeli esztétikus berendezésével igyekszünk elérni az első rácsodálkozás élményét. A mindennapi tevékenységek során fejlesztjük szépérzéküket, esztétikai igényességüket.

Legfontosabbnak tartjuk a népművészet, zene, tánc, irodalom és képzőművészet által nyújtott lehetőségeket. A természet esztétikája varázserejű, amelyre folyamatosan ráirányíthatjuk a gyermek figyelmét, hiszen nemcsak gyönyörködtet, hanem nyugtat, vidít, táplál, békességet sugároz.

Családi nevelés

A család is Isten rendelése. Gyermkeinket a szülők iránti tiszteletre és szeretetre neveljük, és arra, hogy naponta hálát kell adnunk szüleinkért. A testvéri szeretet mélyítését segítjük, ha számon tartjuk a nagy testvér örömeit, a kistestvér érkezését, érdeklődünk fejlődésükről, szokásaikról. Biztatunk a generációs kapcsolatok ébrentartására, ápolására és a család hagyományainak megőrzésére.

Számítunk a nagyobb testvér segítségére, ha a kicsi óvoda lesz. Közös imádságainkban megemlékezünk a beteg családtagokról, öregekről.

Szeretettel és odafordulással kell követnünk és „kezelnünk” a társadalmi, ill. a közoktatási rendszer új kihívásait, a családok életében és a családi nevelésben bekövetkezett változásokat meghatározó esetekben.

Az óvodapedagógus feladata

Elvárjuk az óvodapedagógusoktól, hogy a gyermekek első találkozása a közösséggel legyen derűs, barátságos, az otthon biztonságát nyújtó.

Ebből kiindulva az óvodába lépés előtt az óvónők családlátogatáson ismerkednek meg a gyerekekkel. E látogatás célja, hogy otthoni környezetben a szülők jelenlétében ismerje meg a két „idegent”, aki később az óvodába lépéskor már ismerős felnőtt, aki várja, nevén nevezi, fogadja.

„Játszó délelőttöt” szervezünk, ahol a gyerekek az első óvodai napot szülei társaságában töltik, ismerkednek a csoportszobával, játékokkal, társaikkal az óvoda szűkebb környezetével.

Az első héten mindkét óvónő, és a csoport dajkája fogadja a gyerekeket, - lehetőség van fokozatos benntartózkodásra, melyben meghatározó az óvodában eltöltött idő-annak növelésével naponta többet és többet ismer meg az óvodai élet ritmusából. Lényegesnek tartjuk, hogy a beszoktatás formája, ideje egyénre szabottan a gyermek igényeihez igazodjon. Az évközből belépő gyerekeknek

is biztosítjuk a fokozatosságot. A szülőkkel együttműködve, a gyermek viselkedését, reakcióját megfigyelve beszéljük meg az óvónők a közösség elfogadását leginkább segítő módszert. Tudatos figyelmet fordítunk a külföldi gyermekek empátiás fogadására. Ezekből a családokból érkező gyermekek egyediségében, individualitásukban rejlő értékeket megkeresve, és építve rájuk, hangsúlyozzuk azokat. Az egyéni bánásmód elvét az ő nevelésük során is érvényesítjük.

Novemberig folyamatosan és fokozatosan ismerkednek az óvoda környezetével, a gondozási – tevékenységi szokásokkal, szabályokkal. Ismerkednek saját csoportjukkal, mint „kis közösség” együtt töltik az udvaron is az időt.

Fokozatosan ismerik meg az óvodai élet szabályait,- a folyamatosan ismétlődő napirend alakítja a rendszerességet életükben, kialakítja az alapvető szokásokat.

Megismerkednek egymással, megtanulják társaik nevét, jelét, (mindenki a keresztnévén szólítja a másikat). Megismerik az óvó nénit, mint új személyt, aki ezentúl törődést nyújt.

A közös együttjátkozás tanulása, formálja személyiségüket – megtanulja egyeztetni kívánságait másokéval.

Sikerkritériumok

A gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

- A gyermek érje el a szociális érettségnek azt a fokozatát, hogy képes legyen kommunikálni gyerekekkel – felnőttel. Érezze magát biztonságban a közösségen belül.
- Tudja kimutatni érzelmeit, okozzon örömet a társas kapcsolataiban az együttműködés, legyen képes közös megegyezésre. Elfogadható módon nyilvánítsa ki érzelmeit.
- Tudjon viselkedni az adott helyzetnek megfelelően, az alapvető magatartási szokások, szabályok természetesen jelenjenek meg (köszönés, hangerő használat).
- Alkalmazkodjon a közösség szabályaihoz, legyen társaival toleráns, vegye észre, ha környezetében segíteni tud, bátran kérjen ő is segítséget, ha szüksége van rá.
- Alakuljon ki feladattudata, merjen beszélgetést kezdeményezni, kérdezni.
- Alakuljon ki empátia készsége.
- Legyen képes a különbözőségek elfogadására, és természetes módon éljen együtt vele.
- Ismerje az óvodában dolgozó felnőtteket, és munkájukat, becsülje meg azokat.
- Szeresse, és korának megfelelően védje a környezetét, becsülje meg és tartsa tiszteletben az élő világot. Ápolja szívesen a növényzetet, gondoskodik az állatokról.
- Gondolataiban, érzéseiben keresse Jézus szeretetét, szívesen vegyen részt a csendes percekben.

Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Anyanyelvi nevelés célja és feladata

A megtapasztaláson alapuló megismerés, információszerzés sokoldalú biztosításával, a gyermek aktív, passzív szókincsének mennyiségi és minőségi gyarapítása. Ezzel párhuzamosan a fogalmak körének és tartalmának bővítése, új fogalomrendszer kialakítása. A beszéd, a mondatalkotás aktivizálása, a kontextusos beszéd gyakorlása.

Célja: a gyermekek eljuttatása az aktív cselekedtetéssel az önkéntes érdeklődéstől a szándékos érdeklődésig. Az alkotó tevékenységek fejlesztik a gyermek értelmi képességeit, a tapasztalatok újabb próbálkozásra készítik és az újra átélt öröm, felgyorsítja a tanulási folyamatot. Beszélő környezet kialakítása, beszédkedv felkeltése, fenntartása. Beszédhallás, szövegértés fejlesztése.

Feladata: a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára épülő változatos tevékenységek biztosítása, amelyeken keresztül tapasztalatot szerezhettek a természeti és társadalmi környezetről. Az anyanyelv fejlesztése hassa át az egész nap tevékenységeit, kiemelt helyet kapva a kommunikáció különböző formáinak alakítása, gyakorlása. Az anyanyelvi nevelés fontos tendenciája a passzív szókincs aktivizálása, vagyis a szókincs bővítése. Migráns gyermekek egyéni fejlesztése a magyar nyelv megismertetése terén.

Az értelmi nevelés további feladatai:

- egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség – fejlesztése.
- Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Az óvodapedagógus feladata

Az anyanyelvi nevelés az óvodai élet egész folyamatában jelen van. A közös tevékenységek, beszélgetések során ráéreznek a gyermekek az együttgondolkodás örömeire, alakul kifejező és problémamegoldó készségük, fejlődik gondolkodásuk. A közös tevékenység során mindenki saját képességeinek megfelelően tevékenykedhet, mondhatja el gondolatait. Mindezek érzelmi töltést, érzelmi biztonságot adnak a gyermekeknek, melyek elindítói az egyéni tudatos gondolkodásnak.

Megfigyeljük az egyes gyermekek mozgását, tevékenységét játék közben - ez kiindulópont a fejlesztésben. Akinél nem tapasztalható belső szükségletből fakadó érdeklődés, visszahúzódóak, biztatjuk, bátorítjuk. Olyan helyzeteket teremtünk, amelyekben átélhetik a felfedezés örömeit. A kiemelkedő képességű gyerekeknél, fejlettségükhöz igazodó tevékenységet biztosítunk, a közös tevékenység során nehezebb, nekik megfelelő feladatot adunk.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása:

- beszélő környezettel,
- helyes mintaadással,
- szabályközvetítéssel (javítgatás elkerülésével).
- Az óvodai nevelő-tevékenység egészében jelen van.

Beszédképességének fejlesztéséhez elsősorban az óvodában meg kell teremteni az oldott, derűs légkört, ahol a gyermek természetes közlési vágya, kapcsolatteremtő beszédképessége fejlődik és fejleszthető. A gyermekek a játékos tevékenységek, a társas érintkezések útján sajátítják el az anyanyelv jelrendszerét. A beszédtanulást nagymértékben befolyásolja a családi, bölcsődei, óvodai környezet. A gyermekek szívesen túlharsogják egymást, hangosan beszélnek.

Szoktatni kell őket a természetes hangerő használatára. Ezt is leghelyesebb mintaadással megtanítani és sohasem túlkiabálni a gyereket. A fegyelmezés és tisztelet ereje sem a hangerőben rejlik.

A különböző fejlettségi szinten álló gyermekek differenciált fejlesztésére, a nyelvi játékok és a tevékenységeket kísérő kommunikációs helyzetek adnak lehetőséget az óvodában.

Az egyéni fejlődés biztosításához szükséges, hogy az óvodapedagógus személyes példájával ösztönözze a gyermekek közötti kommunikációt:

- odafigyelés,
- meghallgatás,
- beszélgetés,
- metakommunikáció,
- kommunikációs helyzetek megteremtése

A gyermekeket arra szoktatjuk, hogy mindig ránézzenek arra, akivel beszélnek (szemkontaktus tartása).

A logopédus a nevelési év elején felméri a gyermekek beszédfejlettségét, szükség esetén egyéni fejlesztésre kerül sor.

Az óvónő konzultálása a logopédussal elengedhetetlen. Szükséges figyelemmel kísérni a logopédiai foglalkozásokat. A napi tevékenységek során a gyermek rossz kiejtését tapintatosan, hasonló értelmű mondatba építve javítjuk.

Felhívjuk a szülők figyelmét a gyakorlás fontosságára, gyermeke beszédének alakulásáról folyamatosan tájékoztatást kap. Naponta többször is verset, mondókákat mondunk.

Az otthonról hozott vagy a polcra levett mesekönyvek nézegetésével, olvasgatásával, az elmaradhatatlan mesével (mely lehet folytatásos is) csendes pihenő előtt, felkeltjük a gyerekek érdeklődését a könyvek iránt.

A gyermekek anyanyelvi fejlettségének mérési eredményét a gyermekek egyéni lapján, a szükséges fejlesztést a csoportnaplóban az anyanyelvi fejlesztési tervben rögzítjük.

Sikerkritériumok

- A gyermek érje el az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges anyanyelvi és értelmi érettségi állapotot:
 - pontos érzékelés, észlelés,
 - térbeli viszonyok felismerése, megnevezése,
 - képes vizuális, auditív differenciálásra,
 - szándékos bevésés megjelenése,
 - verbális emlékezet
- a kommunikáció, a beszédértés és az elemi nyelvi kifejezőkészség területén.
- Érthetően folyamatosan, szemkontaktust tartva kommunikáljon, beszéljen.
- Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, legyen képes végighallgatni és megérteni mások beszédét.

- Gondolkodására a kreativitás és a problémamegoldás legyen jellemző.
- Óvodáskor végére váljon képessé az érthető és folyamatos beszédre, mondatokban fejezze ki magát, hallgassa végig és segítse mások beszédét.
- Más anyanyelvű gyermekek is legyenek képesek megérteni az óvodai élethez szükséges kifejezéseket, merjenek kommunikálni társaikkal és a felnőttekkel, legyenek képesek megértetni magukat.

Évenként két alkalommal szükséges, egyéni méréssel a gyermekek beszédfejlettségi – kommunikációs készségének mérése, a beszéd szintje óvodába kerüléskor.

A logopédus feladata, értékelése

- a beszédhang (alap zöngé) minősége, a beszéd ritmusa, szókincsvizsgálat,
- a beszédhangok ejtése,
- a gyermek fejlődésének megfigyelése egyéni beszédfejlődési regiszter vezetése,
- a helyes ejtés anatómiai és érzékszervi feltételeinek rendezése,
- a természetes ritmusú beszédhez közelítés,
- diszlexia, diszgráfia prevenció,
- segítségadás, tanácsadás, tájékoztatás, pedagógus szülő felé.

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

Személyi feltételek

Óvodánk működési rendjét, az érdekérvényesítést – Szülői Közösség jogosultságait – a Szervezeti Működési Szabályzatunk tartalmazza. Az intézmény dokumentumainak nyilvánossága biztosított.

A Pedagógiai Programunkban megfogalmazott célok és feladatok, a jogszabályban előírt személyi feltételek biztosításával megvalósíthatóak.

Nevelőtestületünk alkotószellemű, jó kapcsolatteremtő a másságot elfogadó, új nevelési eszmék iránt fogékony. A környező világra érzékenyen reagáló pedagógusként végzik munkájukat.

Az óvónői párosok munkája összehangolt. A pedagógiai nézeteik, nevelési gyakorlatuk egységes képet mutatnak, hiszen csak így vihető előbbre a csoportok, azon belül az egyének fejlesztése. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje, modell, mintát jelent a gyermekek számára.

Személyiségvonásaiban jelen van az empátia, a tolerancia, a kedvesség, hitelesség és a pedagógiai optimizmus. Igényli az önművelést a rendszeres továbbképzést. A gyermekek érdekeit képviseli, a gyermekekre ható ártalmakat kiküszöböli. A szülők bizalmát elnyeri, ezáltal oldottabban beszélnek gondjaikról.

A feladatokat differenciáltan, a gyermekek eltérő fejlődési ütemének megfelelően tervezzük. A fejlesztéshez egyéni fejlesztési tervet készítünk. A gyermek fejlődését folyamatosan nyomon követjük, megfigyeléseket végzünk, rögzítjük és követjük az óvodába lépéstől az iskolakezdésig.

Elvárásaink az óvodapedagógus felé különösen:

- a jogszabályban előírt szakirányú végzettséggel rendelkezzen,
- önképzés folyamatos igénye jellemezze,

- az óvoda kötelező dokumentációkat megfelelő szakmaisággal vezesse,
- legyen elhivatott a pedagógus pálya felé.

Az intézmény igazgatója felelős az intézményben folyó pedagógiai, tanügyigazgatási és önértékelési feladatokért. Támogatja a minősítési és tanfelügyeleti eljárásokat. Megszervezi és ellenőrzi az önértékelési folyamatot. Menedzseli az óvodát. A fenntartó jóváhagyásával biztosítja a működéshez szükséges feltételeket.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez. Fontos, hogy a csoportban dolgozó dajka tudatosan segítse a gyerekek önállóságának fejlesztését.

Alapvető elvárásaink az óvodával jogviszonyban álló alkalmazottak felé:

- munkaköri leírásban foglaltaknak megfelelően végezze nevelő munkáját,
- megfelelő magatartást tanúsítson,
- személyiségjegyeivel, külső ápoltságával és megjelenésével az óvoda értékrendjét képviselje,
- képviselje a pedagógiai programunk szellemiségét,
- rendelkezzen nyitottsággal és toleranciával a különbözőségek elfogadására,
- legyen képessége és hajlandósága az összehangolt, tudatos munkára.

A kisgyermeknevelők a bölcsődében, megalapozzák az óvodába átkerülő gyermekek gondozással kapcsolatos szokásait, a közösségi magatartás alakítását, játékhoz, ismeretszerzéshez való viszonyukat.

A gyermek és körülményeinek megismerése már a beiratkozással elkezdődik az óvodába kerülés előtti időszak feltárásával, egyéni lap felvételével, melynek kitöltésében a szülő ad fontos információkat gyermekéről.

Az alkalmazotti közösség toleranciája, elfogadó magatartása minta a gyermekeknek az egymás közötti kapcsolatteremtésben.

Fontosnak tartjuk, az alkalmazotti közösség folyamatos tájékoztatását a nevelési módszerekről, elképzelésekről, ismerje a fejlesztési célokat. Ezáltal a gyermekeket ért nevelő hatások erősödnek, összehangoltabb munkavégzést eredményeznek.

Az óvodákban dolgozók közössége nem tesz különbséget gyermek és gyermek között.

Programunk sikeres végrehajtásához az alábbi személyi feltételek szükségesek:

BEOSZTÁS	LÉTSZÁM
Igazgató, óvodapedagógus	1 fő
Igazgató helyettes, óvodapedagógus (órakedvezményrel csoportban dolgozó)	1 fő
Óvodapedagógus	10 fő

Dajka	5 fő
Pedagógiai asszisztens	1 fő

A gyerekek fejlesztése érdekében szükség szerint utazó logopédus, fejlesztő pedagógus és gyógypedagógus segíti a gyerekek nevelését.

Programunk megvalósításának színvonalát, minőségét és eredményességét az alkalmazotti közösség példamutató együttműködése határozza meg.

Környezetünk esztétikáját, az udvar napi tisztaságát a gondnok biztosítja.

Tárgyi feltételek

Intézményünk rendelkezik a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 2. sz mellékletében meghatározott minimális eszköz és felszerelésjegyzékben előírtakkal.

A tárgyi feltételek biztosítják a pedagógiai programunk megvalósítását. Szolgálják a gyermekek kompetenciáinak fejlesztését.

Eszköztárunk bővítése folyamatos feladatunk a lehetőségeink maximális kihasználásával.

Eszközeink alkalmasak az egyéb okból lemaradt gyermekek és a tehetséges gyermekek differenciált fejlesztésére is.

Az óvoda tárgyi környezete váltson ki pozitív érzelmi hatást, legyen hívogató, tágas, világos, jó levegőjű, esztétikus, kevésbé díszített, gyermek jelenlétet tükröző berendezésében, színeiben egyaránt.

A tárgyi eszközök beszerzésekor a következő **alapelveket érvényesítjük:**

- az eszközök feleljenek meg a minőségügyi szabványnak,
- a gyermekbútorok alkalmazkodjanak a gyermekek testméretéhez,
- a játékeszközök minőségiek és balesetmentesek legyenek.

145 férőhelyre 6 gyermekcsoport foglalkoztatására van lehetőség. A szobák mérete különböző, a földszinten kettő óvodai csoport és három bölcsődei csoport kap elhelyezést. A két óvodai csoportnak a bölcsődével közös öltöző és egy fürdőszoba áll rendelkezésére. Az alagsorban a négy óvodai csoportnak egy öltöző és két fürdőszoba áll rendelkezésre, amit a napirend szigorú beosztása szerint a folyamatosságot biztosítva használnak.

A földszinten két bölcsődei csoportoknak külön fürdőszoba áll rendelkezésére, egy csoport az óvodásokkal együtt használja, az öltöző közös, külön kialakított szekrényekkel.

Az óvoda használatára a tetőtérben eszközökkel felszerelt tornaszoba (bordásfal, készségfejlesztő tornaszerek (nagymozgásos), kézi szerek) áll rendelkezésre, melynek beosztását a nevelési év elején rögzítjük.

Külön szoba áll rendelkezésre a logopédiai- szükség esetén fejlesztőpedagógus egyéni tevékenységére, tv és videomagnó esetenkénti használatára. Az orvosi szoba, szükség esetén elkülönítésre is lehetőséget biztosít. Könyvtár és szertár segíti a pedagógusok munkáját.

A csoportszobák gyermekméretű bútorokkal és a fejlesztést, játékot segítő eszközökkel vannak felszerelve. A csoportszobákban lehetőség van kis kuckók kialakítására, párnák, szőnyeg segítségével. Biztosítjuk a különböző eszközöket, a gyermekmunkához; tábla, gyurma, termések, fonalak, stb. igény szerint bármikor használhatók a nap folyamán. A tárgyi felszereléseket, amelyeket a gyermekek használnak, számukra hozzáférhető módon és a gyermekek biztonságát figyelembe véve kell elhelyezni.

Az óvodai öltözőben, előtérben lehetőség van a gyermekmunkák bemutatására.

Só szoba

- 2013 októberében elkészült a fényterápiával kombinált só szobánk.
- Az egészséges életmódra nevelés keretén belül minden csoport heti egy-két alkalommal 20-30 percet tölthet itt, kihasználva a természetes sóterápia jótékony, orvosiilag elismert hatékonyságát.
- A só szoba esztétikusan kialakított helység, ahol gyermekeink kedvük szerint tevékenykedhetnek, verset, mesét hallgathatnak, énekelhetnek, légző gyakorlatokat végezhetnek óvónői felügyelet mellett.
- A só szoba segíti a gyerekek felső légúti megbetegedésének, orrdugulás, köhögés, stb. asztma, allergia, egyes bőrbetegségek tüneteinek mérséklését. Alkalmas közérzetük jobbá tételére, életminőségük javítására. A só szoba a klímája a természetes só barlangokéhoz hasonló.
- A beosztás minden nevelési év elején az óvónőkkel való egyeztetés alapján történik, figyelembe véve az egyéb tevékenységeket.

Az udvar teraszos felépítésű, füves, földes, gumitéglás, betonozott területekkel (kerti mosdóval, WC-el felszerelve). Berendezései a természetes mozgás lehetőségeit biztosítják.

A gyermekcsoportok udvari elhelyezése szeptemberben rögzítődik, a beszoktatást követően lehetőség van átjárásra, egy-egy játéklehetőség felfedezésére.

Nyáron lehetőség van zuhanyzásra, a homokozókban elmélyült tevékenységekre. Árnyas fák és napernyők biztosítják a hosszas kinn tartózkodás lehetőségét.

Füves terület áll rendelkezésre énekes játékok, mozgásos tevékenységek szervezésére. A tágas terasz lehetővé teszi nyáron a szabadban szervezett étkezést, rossz idő esetén egy-egy csoport levegőztetését, közös játéktevékenységek szervezését.

Konyha

Saját konyhánk van, melyben két szakácsnő és két konyhalány az ételmezésvezető közvetlen irányításával végzi munkáját. Törekszünk a házas ételek mellett a korszerű ételek megismertetésére is, melyben dietetikus segít. A napi háromszori étkezés időpontjai igazodnak a csoport napirendjéhez.

Az óvodai élet megszervezése

Az óvodai nevelés a nevelőtestület által elfogadott és a fenntartó által jóváhagyott pedagógiai program alapján történik. A gyermek nevelése a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Homogén-, és vegyes életkorú csoportok kialakítása egyaránt lehetséges. Az óvónők munkarendjét és napirendjét ennek megfelelően alakítjuk.

Napirend

A napirend a gyermekek napi tevékenységeit tartalmazza. A folyamatosságot és a játékidő szabadságát tartjuk szem előtt. A csoportok működésének összehangolása fontos annak érdekében, hogy a gyermekek várakozási ideje minimális legyen.

Javaslat az óvodai csoportok napirendjére

Időtartam*	Tevékenység
7.00 - 12.00.	- Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) - Mindennapi áhítat - Mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen szervezett mozgás (teremben, tornateremben, vagy a szabadban) - Ismerkedés a külső természeti és épített világgal, megfigyelések végzése spontán és tervezetten szervezett formában - Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenység a szabad levegőn - Játékba és tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítése - Tevékenységekben megvalósuló tanulás - Verselés, mesélés - Ének, zene, énekes játék, gyermektánc - Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka - Mozgás - A külső világ tevékeny megismerése - Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése - Szabad játék, párhuzamosan is tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában vagy a szabadban

12.00 – 15.00	- Gondozási feladatok (öltözködés, tisztálkodás) - Ebéd - Testápolás, terem előkészítése a pihenéshez - Pihenés előtti beszélgetés, mese, ének - Pihenés egyéni szükségletnek megfelelően
15.00- 17.30	Uzsonna, szabad játék, párhuzamosan is végezhető tevékenység a szülők érkezéséig

* Az Alapító Okiratban meghatározott óvodai nyitva tartás figyelembevételével!

A napirend rugalmas kezelése lehetővé teszi az előre nem tervezett, de a gyermekek személyiségfejlődését szolgáló események beillesztését.

5 éves kor után a pihenő idő csökkenthető. Ebben az esetben olyan csendes tevékenységet szervezünk, amely a még pihenő gyermekeket nem zavarja.

A tevékenységek megszervezésénél fontos szempontnak tartjuk a kötetlenség és a folyamatosság biztosítását.

Hetirend

A hetirend elkészítése, egyeztetése a többi csoporttal az óvónők év eleji feladata. A heti rendben meghatározott tevékenységi formák és az ütemtervben az óvónő általi tervezés arra irányul, hogy az egész heti „tanulási” folyamat témakörei egymásra épüljenek, módot adva tapasztalatszerzésre, ismételésre, gyakorlásra.

A hetirend a társadalmi-természeti illetve bibliai környezet téma köré csoportosított ismeretek, tapasztalatok, élmények feldolgozását segítő tevékenységek rendszerét tartalmazza.

A hetirendet, a csoportban dolgozó óvodapedagógusok közösen alakítják ki, úgy hogy a mozgáshoz, gondozáshoz elegendő hely, idő, és technikai segítség legyen.

A hetiterv az óvónő számára biztosítja a folyamatosság, rendszeresség, fokozatosság, tudatosság megvalósítását.

Heti tervezés szempontjai:

- a gyermekeknek naponta szükségük van a szervezett játékos mozgásra, a mindennapos testmozgásra,
- a heti ciklusokban a hangulati egység elvén, komplex módon jelenjenek meg a tevékenységformák,
- a heti alaphangulatot az adott évszak nyújtotta élményanyag, a hagyományok, ünnepek, a gyermekekhez közel álló események határozzák meg, amelyek több héten keresztül ismétlődhetnek,
- naponta legyen lehetőség éneklésre, vizuális tevékenységekre, verselésre, mesére a választhatóság elve szerint,
- a hét keretén belül egy-egy napon egy bizonyos tevékenységforma hangsúlyozottan jelenik meg kezdeményezve, játékba integrálva,

- a gyermekeknek megadjuk a lehetőséget, hogy a megkezdett témát kedvük szerint a hét folyamán folytathassák,
- a heti terv elkészítéséért az adott csoportban dolgozó óvodapedagógusok a felelősök, törekedve a téma komplex megjelenítésére, feldolgozására.

A TEVÉKENYSÉGEK JAVASOLT SZERVEZETI FORMÁI

Tervezetten szervezett tevékenységek	Párhuzamosan is végezhető differenciált és csoportos tevékenységek szervezése
• Mozgás • Mozgásos játék (mindennapos mozgás)	Játék Verselés, mesélés Ének, zene, énekes játék, gyermektánc Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Mozgás A külső világ tevékeny megismerése Matematikai tartalmú tapasztalatok

NYÁRI TERV

Az időjárás figyelembe vételével arra törekszünk, hogy a gyermekek szinte egész napjukat a szabadban tölthessék. Legyen módjuk szabad játék keretében társas kapcsolatok kialakítására a többi csoporttal, gyakorolják a közösségi magatartás szokásait, szabályait. Választott tevékenységükben gyakorolják a már ismert technikákat, mozgásformákat - igényük szerint válasszanak az óvónők által felkínált tevékenységekből.

Szabadon választható tevékenységek: kézművesség,

mozgásos játékok,

dalos játékok.

A gyermekekkel kapcsolatos dokumentumok

Felvételi és mulasztási napló : a gyermekek személyes adatain kívül a gyerek jelenlétét, ill. hiányzását rögzíti, valamint az előírásoknak megfelelően az SNI gyermekekre vonatkozó bejegyzést tartalmazza.

Csoportnapló : saját készítésű csoportnaplónk tartalma megfelel a törvényi előírásoknak, illeszkedik a pedagógiai programhoz.

Nevelési terv: magában foglalja a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő, a csoportra differenciáltan vonatkozó szokás- és szabályrendszert, elvárásokat féléves bontásban, egységes pedagógiai nyelvezettel, módszertani szabadsággal, melyben érvényre jut a gyermeki személyiség feltétel nélküli elfogadása, szeretete, tisztelete. Értékelése félévente. Tartalmazza a gyermekbalesetek megelőzését szolgáló szokás- szabályrendszert.

Tematikus terv: a nevelési évben tervezett tanulási terv.

Tevékenységi terv: heti lebontásban készül. Része a képességfejlesztés, kompetencia fejlesztés.

Szervezési feladatok: a tematikus tervhez kapcsolódó szervezési feladatok segítik a pedagógus tervszerű munkáját.

Reflexiók: a pedagógus megjegyzései, észrevételei, tapasztalatai a kitűzött célok és feladatok megvalósítása során

Gyermek-fejlődési napló: a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek fejlődéséről vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.

Tartalmazza: az anamnézist; a gyermek egészségi állapotával kapcsolatos dokumentumokat; családlátogatás, beszoktatás tapasztalatait; fogadóórák témáját és alkalmait; szülői tájékoztatás idejét, tartalmát.

Belépéskor, utána félévente dokumentáljuk a gyermekek aktuális fejlettségi fokát, egyéni fejlődési ütemét, értelmi, beszéd, hallás, látás, mozgásfejlődését. A fejlődést elősegítő intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat.

Pedagógiai értékelés: Az Óvodai nevelés országos alapprogramjában megfogalmazott mérés - értékelés magába foglalja a megfigyelés, megismerés, tervezés, fejlesztés, nyomon követés fogalmait. Az értékelés a nevelőtestület által kidolgozott fejlődést nyomon követő dokumentum használatával történik.

Minden óvodapedagógus alapfeladata, hogy a rábízott gyermek személyiségét a lehető legnagyobb mértékben fejlessze a nála töltött 3-4 év alatt. Ehhez, az szükséges, hogy a gyermekeket megismerjük, és minden gyermeket egyéniségként kezeljünk.

Az értékelés fontos eszköze a személyiségfejlesztésnek és a közösségformálásnak. Az értékelés során az óvodában fontos feladatunk, hogy értékelésünk pozitív legyen. Minden gyermekben meg kell találni a pozitívumokat, ezeket erősíteni, és kialakítani a gyermek reális önértékelését, fejleszteni önbizalmát.

Önértékelési dokumentumok

Az elvárás rendszer, kérdőívek, interjúkérdések, önértékelés, feljegyzések a csoportlátogatásról, jegyzőkönyvek, önfejlesztési terv.

Óvodánk ellenőrzési, értékelés rendszere

Óvodánk írásos dokumentumai

- **Pedagógiai Program** - A szakmai elvárásoknak és a helyi igényeknek megfelelően készült.
- **Éves munkaterv** - Aktuális szervezési - tanügy-igazgatási feladatok. A program kiemelt feladatai. Elemzés, értékelés. A csoportok látogatásának tervezése.
- **Munkaközösségeink terve** -Feltáró-elemző munka, kiemelt pedagógiai megfigyelések, kísérletek, bemutatók tervezése.
- **Gyermekevédelmi munkaterv**

- **Csoportnapló** - A gyermekcsoport nevelési tevékenységi programja szokás- és szabályrendszer tervezése, eseményterv-programterv, a tevékenységi rendszer fejlesztési terve. Tanulási folyamatok tervezése a tevékenységek anyagának éves tervezése, ütemezése.
- **Egyéni fejlődés, fejlesztés dokumentuma** - Egyéni fejlettséget diagnosztizáló, tényfeltáró, helyzetelemző és fejlesztési feladatokat tervező dokumentum, amely 3-7 éves korig kiterjed a nevelési és a tanulási folyamatokra egyaránt. Tartalmazza a Szakértői Bizottság, Nevelési Tanácsadó véleményét tükröző dokumentumokat.
- **Felvételi-mulasztási napló** - Pontos adatkezelés - naprakész nyilvántartás
- **Étkezési nyilvántartás**
- **Házirend**
- **SZMSZ**

Az egyéni fejlődést tartalmazó dokumentum szempontjai

- *Érzelmi nevelés – beilleszkedés*
 - önállóság (bátorság, magabiztosság, szabályok betartása stb.)
 - kapcsolatteremtő képesség
 - együttműködés a tevékenységekben (kitartás, fegyelmezettség, baráti kapcsolatok)
- *Játék*
 - a gyermek élményanyaga, a játék fejlődése, fajtái, sajátossága
 - együttműködés a játékban
 - a gyermek helye a játszócsoportban
 - érzelmi megnyilvánulások
- *Kommunikációs képesség*
 - beszédhallás, beszédértés, szóbeli reprodukció, beszédelfogás, tiszta beszéd
 - hangok ejtése, szókincs
 - mondatszerkesztés
 - értelmes, folyamatos, összefüggő beszéd
- *Kognitív képesség*
 - vizuális észlelés, alaklátás és formaállandóság (alak, forma, méret, szín, rész - egész viszony)
 - téri tájékozódás (oldalasság, irányok, viszonyok)
 - keresztcsatornák fejlődése, dolgok eredete
 - észlelt összefüggések vizuális megfogalmazása

- feladatmegoldó képesség
- gondolkodási műveletek (következtetés, konkretizálás, általánosítás, összehasonlítás (különbség-azonosság)
- verbális, vizuális memória és a figyelem tartóssága, terjedelme

➤ *Motoros képesség*

- nagy mozgások (kúszás, mászás, járás, futás, ugrás)
- finommotorika
- szem-kéz, szem-láb koordináció
- kezesség
- testséma fejlődése (testrészek ismerete, oldalság, elülső és hátulsó rész, függőleges zóna)

A gyermekek észlelési képességének fejlettsége

A gyermekek megfigyelésének szempontjai alapján vezetett egyéni fejlődési dokumentum ellenőrzése, vezetése folyamatosan történik, és az elért fejlettségi szintet dátummal regisztráljuk. Az iskolába készülő gyermekek fejlődési eredményeiről írásos értékelést ad az óvodapedagógus a sikerkritériumok figyelembevételével.

A csoportok év végi értékelései határozzák meg a következő nevelési év kiemelt feladatait.

A pedagógiai program ellenőrzése, értékelése

A programot, annak keresztyén részeit felmenő rendszerben vezetjük be.

A program sikerkritériuma kiemelt programelem.

A program ellenőrzésében és értékelésében a vezető óvodapedagógus irányításával, külső szakértő bevonásával valamennyi óvodapedagógus részt vesz:

- a bevezetés előtt a személyi és tárgyi feltételek vizsgálatában, korrekciójában
- megjelennek-e a nevelő - fejlesztő tartalmak:
 - a program milyen eredményeket hozott,
 - a nevelőtestületet milyen mértékben befolyásolta a program,
 - mit mutatnak a szülők visszajelzései.

A bevezetést követően 3 évenként a nevelési folyamat vizsgálata a kimenet oldaláról.

- Önértékelés.
- Mennyire sikeres az óvodánk nevelő - fejlesztő munkája?
- Az értékelés a sikerkritériumok figyelembe vételével történik.

A vizsgálat módszere:

- dokumentum elemzés,
- közvetlen megfigyelés,
- beszélgetés szülőkkel, óvodapedagógusokkal,

- interjú kérdőíves elemzés (volt óvodásaink szülei, iskolai tanítók),

Intézményi, pedagógus, óvodavezető értékelés

- Átfogó intézményi önértékelés: 5 éves ciklusban 8 terület szerint.
- Óvodavezető önértékelése - a vezető 2. és 4. évben 5 területe szerint.
- Pedagógusértékelés – ötévenként 8 kompetencia mentén.
-

AZ INTÉZMÉNY KAPCSOLATAI

Célunk:

- munkánk megismertetése,
- interaktív szerepvállalás,
- kapcsolataink révén minőségi munkánk fejlesztése,
- az adódó problémák szakszerű kezelése.

Feladataink:

- a megkeresésekre való pozitív reagálás,
- kapcsolatteremtés,
- tartalmas, a gyermekek érdekeit képviselő kapcsolattartás,
- egymás munkájának kölcsönös segítése.

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt, az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat, gyermekjóléti szolgálatok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvoda után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében.

Területek

Család-óvoda

A nevelés természetes színtere a család. Az óvoda és család kapcsolatában a gyermek az összekötő kapocs. A szülők határozott szándékkal választották ki református óvodánkat. Segítik a gyermek azon jogának megvalósulását, hogy megismerhesse Jézus Krisztust egyben tovább lépnek a keresztelezskor tett fogadalom útján.

Kapcsolattartási formák:

- Koordinált együttműködés (szervezésben, fejlesztésben, a működés segítésében, gyermeknevelésben, gyülekezeti életben, szeretetvendégségben, stb.)
- Szülői értekezletek
- Rövid beszélgetési lehetőségek nyújtása érkezéskor, távozáskor
- Szükség szerinti egyéni beszélgetések, fogadó órák

- A szülő bármikor betekintést nyerhet a nevelés folyamatába

Összefoglalva: az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Református óvodák

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn.

Szakmai és testvéri kapcsolat kiépítésére és együttműködésre törekszünk a már működő református óvodákkal, kérésre tanácsokkal látjuk el az újonnan alakuló intézmények vezetőit. A Református Pedagógiai Intézet évente egy alkalommal az ország összes református óvodája pedagógusai számára tartalmas konferenciát szervez más-más helyszíneken.

Református iskolák

Nevelésünk egyik fő feladata, hogy a gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelés eredményeként belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre. A zökkenőmentes iskolakezdés elősegítése érdekében a helyi sajátosságok, szokások figyelembe vételével korrekt kapcsolatra törekszünk az iskolával.

Az ország református iskolái közül azokkal tartunk kapcsolatot, akik bennünket felkeresnek (évfordulók, versenyek stb.).

Kapcsolatot alakítottunk ki gyermekeinket befogadó tanintézettel, a Baár-Madas Református Gimnázium és Általános Iskolával. Együttműködési tervünk tartalmazza a tornaterem és az iskola egyéb helyiségeinek használatát, biztosítja számunkra a gyermekorvosi és védőnői szolgálatot. Közös rendezvényeken is ápoljuk a jó kapcsolat megtartását.

Gyülekezetek

Gyermekeink a környező gyülekezetekből, ill. területekről érkeznek. Szükségszerű, folyamatos kapcsolatot alakítunk ki a környező budai területen működő református egyházközségekkel. (Böszörményi út, Cimbalom utca, Szilágyi D. tér, Torockó tér)

Egyéb kapcsolataink

Budapest XII. ker. Önkormányzat nevelési és oktatási intézményei, Budapest XII. ker. Pedagógiai Szakszolgálat, Kulturális Intézmények, ANTSZ, gyermekfogászati szakszolgálat.

Kapcsolatunk a Fenntartóval

Felelősségteljes, tartalmas és hatékony kapcsolatra törekszünk, melynek tartalmát az 1995. évi I. tv. A MRE közoktatási törvénye szabályozza.

Kapcsolatunk a Református Egyház Zsinati Irodájával:

- Református Pedagógiai Intézettel
- Zsinati Oktatásügyi Irodával
- Református Pedagógiai Szakszolgálattal

Kapcsolatok más nevelési színterekkel

- Az óvodai élet alatt a pedagógiai szakszolgálatok, az egészségügyi szakszolgálatok, gyermek- és ifjúságvédelem intézményei a gyermek nevelését speciális szakismereteikkel segítik.
- A közművelődési intézmények (színház, könyvtár, közösségi ház, múzeumok) rendezvényeit, a gyermekek érdeklődését és életkori sajátosságait figyelembe véve
- Kerületi és környékbeli iskolák bemutatkozása a beiskolázás előtti szülői értekezleten
 - Koós Károly Általános Iskola nagycsoportosok iskolalátogatása ünnepi hangulat emelésére énektagozat.
 - A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSE, FEJLŐDÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSE

Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Célunk: A harmonikus, nyugodt, biztonságot adó óvodai környezetben váljon természetessé a gyerekek személyiségének különbözősége.

Feladatunk: Inkluzív szemlélettel a különbözőséget elfogadó viselkedés és magatartás alakítása a gyermekközösségekben, ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek alakítása.

Differenciálás:

Az életkori sajátosságok, az egyéni képességek figyelembevételével megvalósuló fejlesztés.

A kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését, az eredményeit, erőit, sikeres próbálkozásait értékelő, különbözőségét elfogadó környezet megteremtésével segítjük

- a fejlesztések a számunkra megfelelő területeken valósuljanak meg,
- az elvárások igazodjanak fejlődésük lehetséges üteméhez.

Az alapító okiratunk szerint sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátása nem feladata az intézményünknek.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. Ha a gyermek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A BTM megállapítását végző szakértői bizottság által készített szakvélemény javaslatot tesz a gyermek fejlesztő foglalkoztatására. A célzott, speciális fejlesztéseket utazó gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus látja el.

Tehetséggondozás:

Különleges bánásmódot igénylő tehetséges gyermek az:

- aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik,
- és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Feladatunk, hogy megelőzzük a tehetségigéretnek elkallódását, felismerjük az alulteljesítő gyermekekben bujkáló kiváló képességeket.

Speciális célok a tehetséggondozásban:

- A tehetséges gyermek erős oldalának támogatása.
- A gyermek tehetségével összefüggő gyenge területek kiegyenlítése.
- Minden terület fejlesztése.
- Elfogadó, a személyiségfejlődést segítő légkör kialakítása.
- Szülők tájékoztatása, bevonása, segítése.

Óvodapedagógus feladata:

- Az óvodapedagógus a helyi lehetőségekhez és aktualitáshoz igazítja anyagát.
- Teremtsen megfelelő légkört, keltse fel a gyermek érdeklődését.
- Olyan szituációkat teremtsen, ahol a gyermek átéli a felfedezés, kutatás örömét.
- Juttassa minél több sikerélményhez a gyerekeket.
- Fejlessze az értelmi képességeket, a gyermek önállóságát, figyelmét, kitartását és feladattudatát.

Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, differenciált nevelés-oktatásához alkalmas individuális módszereket, technikákat alkalmaz.

A foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján eljárásait megváltoztatja, az adott szükségletre igazodó módszereit megválasztja.

Egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres.

Alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez, együttműködik a szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

Ismerje fel a kreatív gyermekeket. Ösztönözze, motiválja kreativitásukat.

Elégítse ki szükségleteiket: megismerés, elfogadás, alkotás, biztonságérzet.

Vezesse rá a gyermeket, hogy önállóan birkózzon meg a feladatok sokszínűségével. Segítse elő harmonikus fejlődésüket a különböző helyzetekben, az általános kreatív nevelés eszközeivel.

Sikerkritériumok:

- A gyermekek érdeklődőek, bátran kérdeznek.
- Szívesen vesznek részt a tervezett, szervezett, kezdeményezett, irányított játékokban, tevékenységekben.
- A tanuláshoz szükséges kompetenciáik koruknak megfelelően fejlett.
- Saját tapasztalataik által jutnak új ismeretekhez, melyek kiegészülnek szociális tanulással is.
- Gyakorlatban sajátítják el az együttélés, az egészséges életmód, a környezet védelmének szabályait, és azok megtartását.
- Képessé válnak figyelmük koncentrálására, irányítására.
- A társadalom által elfogadott és elvárt szokásokat, a rend szeretetét elfogadják, megtartják, és másokat is a betartásukra ösztönöznek.
- A megfelelő napirend életritmusa az egészséges életmód megalapozását, egészségük védelmét szolgálja, ezek a szokások igényükké válnak.

HAGYOMÁNYAINK, EVANGÉLIUMI ÉS NEMZETI ÜNNEPEINK, NÉPSZOKÁSOK

Ősz	Szüreti mulatság: az óvoda udvarán minden csoport részvételével; mustkészítés szőlőprés, daráló segítségével, kóstoló, zenés mulatozás, ismert mondókák, énekek, előadóművészek részvételével, előadásával. (pl.: Kolompos együttes). A reformáció ünnepe: október 31. E történelmi emlék a családok körében - tapasztalatom szerint - ritkán téma. Ezért minden bizonnyal, sok gyermek az óvodában fog először hallani a gályarabok életéről. A téma feldolgozásánál kiemeljük: • a gályarabok Jézus Krisztus iránti áldozatos szeretetét • hitük miatt régen is, ma is nehézségei támadhatnak az embereknek, néha a gyerekeknek is.
	Mikulás (minden csoportba személyesen ellátogat, minden gyermek csomagot kap, a csoportok játékot kapnak).

Tél	<i>Adventi időszak, karácsony</i> Célunk, hogy a jól motivált készülődés (az adventi koszorú közös fonása, teremdzsítés és ajándékkészítés, gyertyaöntés, karácsonyi képeslapok készítése, evangéliumi énekek énekelgetése, zenehallgatás, mézes sütés stb.) közben beszélgetésekkel, evangéliumi utalásokkal, gyermeki kérdések megválaszolásával megsejtessük gyermekeinkkel, hogy a karácsony legnagyobb ajándéka Jézus maga. Ezért advent időben a napi áhítatok után pár percig még együtt maradunk és aki szeretné, elmondhatja, mi az amit másképpen szeretne tenni, de nem mindig sikerül. Kifejezzük vágyunkat, hogy jó lenne karácsony után is megtartani egymás iránti szeretetünket, figyelmességünket, Jézus tanításai szerint. Advent első hétvégéjén a családokkal közösen istentiszteleten, kézműves foglalkozásokon, szeretetvendégségen veszünk részt. Ezen az alkalmon emlékezünk meg óvodánk névadójáról, Gyökössy Bandi bácsiról és feleségéről, Reini néniről is. <i>Farsang</i> közös óvodai mulatság, jelmezekkel (meghívott együttes)
Tavaszi	<i>Virágvasárnap</i> A történetet és annak üzenetét a jeruzsálemi bevonulás eseményeinek elmondásával hozzuk közel gyermekeink szívéhez. Jézus nem olyan király, aki aranytrónuson ül aranykoronával, arannyal teli zsákokkal. Ő az Úristen nevében jött a Földre, aki a szeretet, az igazság és a békesség Ura, nem uralkodni, hanem megmenteni jött köznél, s életét adta értünk. (Lukács 19,38) <i>Húsvét</i> Az ünnep üzenete: Jézus él! A feltámadás, az élet, Jézus győzelme - nem félelmet, hanem örömet, reménységet jelent az ember számára. Ezt a csodálatos misztériumot igyekszünk mesélés-mentesen, a Biblia egyszerű szavaival elplántálni gyermekeink szívében. A húsvét evangéliumi jelképeit a néphagyomány jelképeitől (hagyományteremtő módszerekkel) egyértelműen és határozottan szeretnénk különválasztani. (Pl. más-más helyen, más-más környezetben állítjuk ki a kész munkákat, stb.) Közös bábműsor, nyuszi keresés az udvaron (csoportonként locsolkodás) <i>Március 15. megünneplése:</i> Nagycsoportosok: látogatást tesznek a Hadtörténeti Múzeumban Az ünnephez méltó megemlékezés a gyermekek korának megfelelően. <i>Víz világnapja</i> (március 22) csoportonkénti programokkal <i>Föld napja</i> (április 22.): Az óvoda udvarát közösen virággal díszítjük. Újra hasznosítható anyagokból játékok, új tárgyak készítése, szülők bevonásával. (Kiállítás). A szelektív hulladékgyűjtés lényegének

	megismertetése. Anyák napja: közös játszó délelőtt az édesanyákkal - köszöntő A mennybemenetel ünnepe: Jézus erejéről és visszajöveteléről beszélgetünk, ragaszkodva a Biblia ide vonatkozó tanításához. Pünkösöd (János 14) Kiemeljük a Pünkösöd gyermekek által is jól érthető üzeneteit: • Jézus nem hagyott magunkra. • A Szentlélek velünk maradt, betölti szívünket, gondolatainkat. • A Szentlélek ereje Jézus ereje, és segít legyőzni a rosszat. Madarak-, fák napja (május 10.): Kirándulások szervezése, madáretető készítése újra hasznosítható anyagokból. Gyermeknap- Apák napja: <u>közös játszó délelőtt az édesapákkal</u> Sportnap a gyermekekkel, mozgásos játékok, vetélkedők. Fagylaltozás, műsor (báb, bűvész) Évzáró: A nevelési év bezárásaként a középső és nagycsoportok az egész évben "tanult" versekből, énekekből rövid kis „műsort” adnak elő. Tanévzáró hálaadó istentisztelet: templomi istentisztelet keretében búcsúztatjuk el nagycsoportosainkat- Ezután szeretetvendégséggel zárjuk a napot.
--	---

Az óvoda életébe megjelenő ünnepek az összetartozás érzését erősítik. A közös tevékenységek alkalmával a gyerekek olyan élményeket szereznek, melyek meghatározzák a környezetükhöz való viszonyukat. A derűs ünnepléssel az érzelmi szükségleteket elégtjük ki.

Az ünnepnapokon alkalomhoz illően az egész óvoda " ünnepi ruhát ölt". Az ünnepi viselet és a feldíszített csoportszobák, folyosó látványa esztétikai érzékformáló hatást nyújt, alapozódik az esztétikus környezet és öltözködés iránti igény.

A csoport összetartozását erősítik a közös programok, ünnepek, kirándulások, jeles napokra készülődés és azok megtartása, az együtt ünneplés meghitt érzélem gazdag élménye. Mindehhez azonban elengedhetetlen a nevelőközösség belső tartása, gyermekszeretete, a nyugodt bizalom teli légkör kialakítása.

Mindennapokhoz kapcsolódó ünnepek:

- Születés és névnapok megünneplése
- Édesanyák, nagymamák köszöntése
- Gyerek nap, Apák napja

- Társadalmi ünnep: március 15.

Hagyományörző ünnepek:

- Szüret
- Advent
- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
- Húsvét

Természetóvó, jeles napok:

- Állatok napja
- Víz világnapja
- Föld napja
- Madarak és fák napja
- Zene világnapja
- Magyar népmese napja

Az ünnepek, ünnepi előkészületek az óvodapedagógusok feladata. A pontos időpontokat az éves munkaterv tartalmazza.

Feladat:

- az ünneplés jelentőségének megéreztetése,
- az ünnep érzelmi tartalommal való megtöltése,
- az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből,
- az ünnep előkészítése és lezárása.

AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

Játék

A gyermek játéka létforma, fejlődésének alapja. Játékának megfigyelése közben megmutatkozik személyisége, képet kaphatunk ismereteiről, élményeiről, mozgásfejlettségéről, igényéről, beszédképességről, szociális érettségéről, értelmi fejlettségéről.

Mint legfontosabb tevékenység - fejlesztésének legfőbb eszköze is lehet. Játék közben ismerkedik a világgal, tapasztalatokat szerez, a közös játék során az ÉN tudat mellett megjelenik a TI és MI - a közösségi összetartozás érzése. *Az óvodapedagógus* jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

Célja: A gyermek játékán keresztül feldolgozza a környezetéből vett benyomásokat, jelenségeket, tapasztalatokat, élményeket. A csoportszobák kialakításánál figyelembe vesszük a különböző játéklehetőségeket, biztosítva, hogy a gyermek egyénileg, esetleg egy-két társával játsszon, de

módja legyen szerep- és dramatikus játékokra is. Kreativitásukat fejlesztő és erősítő élménnyé váljon a játék. Többféle, állandó és változtatható játszósarkot alakítunk ki. Állandó helye van a vizuális nevelést segítő eszközöknek, tevékenységeknek a szabad játékban és a játékba integrált tanulás során.

Feladata: A szükséges feltételek biztosítása (hely, idő, eszköz, nyugodt légkör, tapasztalatok, élmények).

- Az óvodáskorban megjelenő játékfajták tartalmának, minőségének gazdagítása a gyermek egyéni fejlettségének megfelelően.
- Mozgásos játékok, mozgástevékenységek lehetőségének biztosítása.
- Ingergazdag, a gyermeket cselekvésre ösztönző környezet kialakítása.
- Társas kapcsolatok, beszédképesség fejlesztése.
- Pedagógiai tapintaton alapuló, együttműködő, megértő, szükség esetén segítő szándékú játékirányítás kialakítása.

Az óvodapedagógus feladata

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

- Programunk, a játékot tekinti a tanulás elsődleges keretének.
- Igyekszünk biztosítani a folyamatos játék lehetőségét.
- A folyamatos napirenddel lehetővé tesszük, hogy a játékidő a nap leghosszabb tevékenysége legyen.
- A játék megválasztásánál, figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat.
- Az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

Az egyes játékfajták kiemelt személyiségformáló hatása:

A játék személyiségformáló ereje megmutatkozik:

- A szabálytudat kialakulásában
- A sikerélmény feldolgozásában
- A kudarc tűrésében
- Konfliktusok megfelelő kezelésében
- Közös szabályok kialakításában

A GYAKORLÓ JÁTÉK bevezetője és kiegészítője a többi játékfajtának. Főleg a 3-4 évesek játékát jellemzi, de elemei megtalálhatók később is pl. valamilyen új technikával ismerkedés gyakorlásaként.

A gyakorló játékhoz több azonos méretű, azonos funkciójú játékot biztosítunk. A véletlen cselekvéshez kapcsolódó felfedezési élmény öröme újabb cselekvésre ösztönzi a gyermeket, fejlődik szem-kéz koordinációja.

A SZIMBOLIKUS-, SZEREPJÁTÉKHOZ különböző kiegészítőket, a báb és dramatizáláshoz állandóan elérhető, szükség szerint felhasználható játékokat tartunk a csoportszobában. Szerepjáték során alakul, szocializációs készségük, kommunikációjuk, erkölcsi-, akarat tulajdonságuk.

Ehhez a játékhoz szükséges a gyermekek átélt élményeinek sokszínűsége, hogy a valóságban átélt, tapasztalt dolgokat a gyerekek a fantáziajáték során újra átélhessék. Az óvónő törekszik arra, hogy az együtt átélt tevékenységek játékukban megjelenjenek és legyen módjuk gyakorolni a különböző magatartási, viselkedési szabályokat, újra átélni az élményeket játékuk során. Ehhez biztosítson megfelelő eszközöket. A szerepjáték fontos kelléke a nagyméretű tükör, mely minden csoportban megtalálható, amikor beöltöznek a különféle ruhákba, vagy valamilyen szereppel azonosulnak, a tükörben kontrolálhatják magukat. Segíti a testséma kialakulását is.

A DRAMATIZÁLÁSNÁL, a bábbal eleinte az óvodapedagógus játszik, ő beszélteti és mozgatja a bábót. A sok bábos élmény hatására később már maguk is eljátszanak ismert meséket, kitalált helyzeteket, szituációkat; és már ők is készítenek bábokat.

Dramatizáláskor a gyerekek beleélik magukat a szereplők helyzetébe, irodalmi élményüket dolgozzák fel, saját érzelmi töltéssel. Tiszteletbe tartjuk a szabad szerepválasztást és a sajátos önkifejezést. Ugyanakkor a verbális és metakommunikatív elemek tárházának bővülésére van lehetőség.

Az óvodapedagógus feladata, hogy helyzetet teremtsen a dramatizálásra, valamint eszközöket, kellékeket biztosítson a játékhoz.

AZ ÉPÍTŐ ÉS KONSTRUKCIÓS JÁTÉKOKHOZ, minden csoportban megtalálhatók a klasszikus építőelemek, (pl. duplo, lego, építőkocka stb.) de, felhasználhatók más félkész anyagok, eszközök is; (botok, fonalak, kartonok, kövek stb.), melyekkel maguk és az óvónők, illetve óvónővel közösen barkácsolnak. Az így elkészült kiegészítők teszik színesebbé, gazdagabbá játékukat. Az „én alkottam, én csináltam”, később élménnyé alakulhat át.

SZABÁLYJÁTÉK; képesség és gondolkodást fejlesztő játékok (kártyák, társasjátékok, dominók, stb.), az óvónő irányítása mellett együttjátszásra, különböző magatartásformák kialakítására ad lehetőséget, szabályok betartására ösztönöz, miközben formálódnak akarat tulajdonságaik. A közösségi élet segíti a játék szabályainak, normáinak, közös formálását. Erősíti a gyermek véleménynyilvánítását, döntő képességét és a konfliktushelyzetek megoldását. A képességfejlesztő játékok évente többször is a gyerekek látószögébe kerülnek, aktivizálva, motiválva őket, emelve a játék minőségét.

A különböző szituációk megteremtése, az élménynyújtás, tapasztalatok gazdagítása az óvodapedagógus tudatos, átgondolt munkáját feltételezi. Az alkotó légkört fokozhatja az óvónő kellő időben nyújtott segítsége, megerősítése. Kreatív alkotó légkör csak olyan csoportban jöhet létre, ahol a gyermek szabadon dönthet, kivel, mivel játszik, mennyi ideig tart a játéka.

A játéktevékenység a reggeli érkezéskor kezdődik, a folyamatos reggeli, a játékidőbe (tevékenységbe) integrált tanulás, egybefüggő többórás játékidőt biztosít.

A kreativitást kibontakoztató eszközök gazdagítják a gyerekek elképzeléseit. Az óvónő a játékhöz ízléses, praktikus, az alkotó készséget fejlesztő, színes, jó minőségű eszközöket biztosítson. A játék során fejlődik a gyermekek manuális készsége, megismerik az anyagok és tárgyak egymáshoz való viszonyát. Fejlődik problémamegoldó gondolkodásuk, gyarapodik szókincsük. Alakul szem-kéz koordinációjuk, finommotorikájuk, téri észlelésük, alak-, és forma-állandóságuk, rész és egész viszonyának észlelése, képzeletük, kreativitásuk, vizuális memóriájuk.

A játékban sok lehetőség adódik kommunikációra, párbeszédre. Az óvónő beszéde modellértékű, arckifejezése, hangszíne, hangereje utánzásra készíti a gyermeket. Az óvónő játékszerű tevékenysége szituációtól függő, legyen modellnyújtó játszótárs, engedő és elfogadó, ha kell kezdeményező.

Az udvaron elsősorban a mozgásos játékok kerülnek előtérbe, de hosszabb kint tartózkodás esetén (nyáron) megteremtjük a feltételeit a csoportszobában megszokott játékok gyakorlásának is.

A kertben minden csoportnak van meghatározott játszóhelye, különösen ügyelve a kiscsoportosokra, figyelembe véve a nagymozgásos játékok funkcióit. Ugyanakkor folyamatosan lehetőség van az udvar egész területének használatára minden gyermeknek. Az udvaron tartózkodó óvodapedagógusok minden gyerekre (más csoportbeli) figyelve szervezik udvari életüket.

A rajzoló, festő, gyurmázó, mesét hallgató, körjátékot játszó csoporthoz bárki bekapcsolódhat, az ott irányító óvónő bevonja, figyeli a másik csoportból érkező gyermeket is. Az udvari élet során együtt lehetnek a testvérek, csoportok közötti barátságok alakulhatnak, Megtanulják a különböző helyeken az alapvető szabályokat, melyeket később önállóan alkalmazhatnak. Gyakorolják a játék során az egymáshoz való alkalmazkodást, együttműködést, a kölcsönös kommunikációt, a társak tiszteletben tartását.

Sikerkritériumok

- *A játék maradjon a semmi mással nem helyettesíthető tevékenységi forma, legyen örömforrás a gyermek számára.*
- A játék legyen a belső indítékok alapján létrejövő önkéntes tevékenység, amelyben a gyermek élményeit, vágyait dolgozza fel, közben ismereteket és készségeket sajátítson el.
- A játék tükrözi a gyermek fejlettségét, és az ismeretei bővülésével változik a játék minősége is. Legyen képes egyéni ötlet, élmény alapján építeni, konstruálni.
- Az ismert meséket többször dramatizálják, bábokkal eljátsszák.
- Élvezzék a szabályjátékokat, és legyenek képesek a normák betartására.
- Egészséges versenyszellemben tevékenykedjenek.
- Társas viselkedésükben jelenjenek meg az óvoda által preferált viselkedési szabályok.

Verselés - mesélés

A mese;

- A gyermek számára a teljes világ kerek tükörképének közvetítője.
- Érzelmi, értelmi, erkölcsi képességeinek fejlesztési eszköze.

- A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője.
- Az egyetlen beszédmód, amelyre a gyermek tartósan, kényszerítés nélkül tud figyelni.
- Örömforrás, magától értetődő társas élmény.
- Átjárja a gyermek személyiségét, lelki feltöltődést ad.
- A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.
- Különös, játékos beszédkapcsolat, szellemi szükséglet kielégítése, szórakoztatás, kellemes időtöltés, együttes élmény. Helye és ideje van mindig, ahányszor a nap folyamán lehetőség és igény van rá, kiemelten a délutáni pihenés előtt.
- A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője.
- A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Célja: A gyermekek kommunikációs, kooperációs képességeinek fejlődése a nyelvi játék eszközeivel, irodalmi élmények nyújtása, beszédkultúra, előadásmód, kifejezőkészség fejlesztése. Magyar kultúra értékeinek átörökítése. Interkulturális nevelés.

Feladata: A gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése beszélő környezettel.

Fontos a szókincszgyarapítás:

- a verbális emlékezet
- nyelvi készség fejlesztése → társalgási
→ kontextusos
- nonverbális és verbális eszközök, jelzések felismerése és helyes használata.

A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint migráns gyermekek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában.

Az életkori sajátosságokat, figyelembe véve: kiemelt helyet kapnak a

Kisebbséknél: mondókák,

- egyszerű mondókamesék, rövid rögtönzött történetek,
- állatversek, állatmesék, egyszerű népmesék,
- rövid dramatizálások (egy-egy mozzanat egyéni lejátékszása).

Később:

- egyszerűbb, de több versszakos mondókák,

- állatokról szóló népmesék, rövid műmesék, történetek,
- rövid ismétlésekkel, refrénekekkel tagolt versek,
- évszakváltás témáit követő, gyermek-felnőtt világát megjelenítő versek,
- jelenjenek meg a dramatizálást előkészítő mesejelenetek, melyek segítik a szerepnek megfelelő viselkedést.

Nagyoknál:

- kiszámolók, menetelők, mozgásos játékot kísérő kiszámolók,
- találós kérdések, tréfás mondókák, felelgetők,
- tréfás állat és tündérmesék, népmesék,
- műmesék, folytatásos történetek, elbeszélések,
- több versszakos versek családról, természetről, állatokról,
- a mese-vers tevékenység során kiemelt szerepet kap a kommunikációs készség fejlesztése a dramatizálás során jelenjen meg az egymás közötti szerep felosztás - a rövid történet eljátszása.

Az óvodapedagógus feladata:

Az anyanyelvi nevelésnél kiemelt szerepe van a mese, vers anyagának. Változatos irodalmi élményeket, hagyományokat, szokásokat közvetít. A mese szerepe kiemelt jelentőségű az óvodáskorú gyermek életében. Biztosítja a meseélményt, a mesefigurákkal azonosulva átéli az eseményeket, esetleges azonosulása oldja szorongását, növeli magabiztosságát. Leghatékonyabb tanulási forma, szórakoztató, kellemes időtöltés, együttes élményt biztosít. Ez a tevékenység a komplexitás elveit figyelembe véve, bármikor beilleszthető a napi tevékenységekbe, hisz az irodalmi anyag sokrétűségével kapcsolható a legváltozatosabb témakörökhöz. Hangulata motivál, kihat a gyermek személyiségének egészére.

A mese-vers tevékenység a gyermeki igénynek megfelelően spontán vagy tervezett módon jelenik meg a napi életben. Lényeges, hogy minden esetben teremtsen meg az óvónő az ideális körülményeket (hely, idő). Az állandóra kialakított hely (meseszőnyeg, sarok) jó motiváló tényező, minden csoportban létre kell hozni egy sarkot, szőnyeget ahol bármikor mód nyílik irodalmi élménynyújtásra.

Teremtsen sok-sok beszédhelyzetet, adjon lehetőséget a gyerekeknek élményeik, gondolataik, problémáik megfogalmazására:

- tapintatosan segítse a beszédhibás gyermekek fejlődését,
- fordítson figyelmet a gátlásos gyermekekre, empátiával törekedjen a szóbeli aktivizálásra,
- igényes, életkornak megfelelő irodalmi anyag összeállítása,
- alakítsa ki a könyv iránti tiszteletet, a megóvás fontosságát,
- a gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése, irodalmi eszközökkel,

- a gyermek fantáziájának fejlesztéséhez, adjon lehetőséget a mese önálló befejezésére, mesék kitalálására,
- törekedjen a versek, mesék fejből elmondására,
- törekedjen a pozitív személyiségjegyek megalapozása érdekében a mese mondanivalójának megerősítésére.

Az óvónői felkészültség lényeges szempontja a nyelvhasználat, a mimika, a gesztus az élménynyújtás elengedhetetlen feltétele. Az anyag összeállításánál a gyermekek életkori sajátosságai, érdeklődése mellett a komplexitást figyelő szempontokat vegye előtérbe az óvónő. Tartalmát tekintve a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi, valamint a klasszikus és kortárs irodalmi művek. Mivel az évváró műsorban kiemelt helyet kapnak a versek, mondókák törekedni kell, hogy egy-egy rövid verset a többség év végére önállóan és szívesen el tudjon mondani. Ezt segíti a többszöri ismétlés, melyet változatossá tehet az eszközök (bábok, díszletek, leporellók) többféle felhasználása. A mese életkor szempontjából megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. Kapjon helyet a mese feldolgozása, dramatizálása az irodalmi tevékenységbe, ahol a gyermek beleélheti magát az általa választott szerepbe. Legyen kedvenc meséjük, melyet többféle módon előadhatnak.

Sikerkritériumok

- hallgassanak, szívesen mesét, verset, a szófordulatok, kifejezések épüljenek be a szókincsükbe,
- legyenek képesek önálló mesemondásra, történet befejezésére mozgással, ábrázolással történő kombinálására,
- tudjanak elmondani több versszakos verseket, jelenjen meg a versek hangsúlyozása,
- alakuljon ki a könyv iránti tiszteletük, a nap folyamán a napi élet részeként használják,
- a történetek saját fantáziájukból kiegészítve, jelenjenek meg a játékok során,
- használják a mese eszközeit, bábokat önállóan,
- dramatizáljanak szívesen, a szerepeket önállóan osszák fel maguk között.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A rendszeres együtt énekléssel az élményt nyújtó népi dalos-gyermekjátékokkal, mondókázással, az igényes zenehallgatással, a gyermekek zenei anyanyelv kultúrájának megalapozását kívánjuk elősegíteni.

A környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.

Az énekes **népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások** fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában

A **felnőtt minta** spontán utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.

Célja: A közös éneklés, énekes játék megszerettetése, a zenei élmények iránti igény felébresztése, a gyermek ének-zenei kultúrájának megalapozása.

- zenei világ befogadása
- zenei hallás, zenei kreativitás fejlesztése
- zenei kultúra megismertetése

Feladata:

- A gyermek zenei hallásának, ritmusérzékének éneklési kedvének kialakítása,
- az énekes játékok révén fejlődjön mozgásuk váljék harmonikussá, rendezetté.
- A közös éneklések, énekes játékok derűssé teszik mindennapjainkat a közös élmény a személyiségfejlődés elengedhetetlen része.

Az óvodapedagógus feladata

Az ének, zenés-énekes játékok a mindennapok tevékenysége, amely a nap bármelyik részében kezdeményezhető gyermek, óvónő által egyaránt. A komplex tevékenységek hangulatának emeléseként az óvónő naponta, tudatosan keresi a témához kapcsolódó zenei élmény nyújtását, de tudatosan kell törekednie a zenei neveléshez kapcsolódó feladatok beiktatására a napi tevékenységekbe. (ritmusérzék fejlesztése hallásfejlesztés, zenehallgatás).

A zenei anyag összeállításának szempontjait az életkori sajátosságok határozzák meg, valamint az érzelmi közelség, hangterjedelem, ritmuskombinációk, mozgásanyag megfelelése.

Figyelmet fordítunk, bemutatjuk a nemzetiségi, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek, valamint a migráns gyermekek kulturális értékeit.

Zenei anyaghoz kapcsolódó képesség, készségfejlesztés fő területei:

- a.) hallásfejlesztés
- b.) ritmusérzék fejlesztés
- c.) mozgásfejlesztés

A **hallásfejlesztés** a gyermek utánzási vágyán alapszik. Hallás után tanulják a dalokat, dalos játékokat, kiemelt szerepe van a gyakorlásnak, ismétlésnek. Hallásfejlesztést segíti a környezet zörejeinek, egymás hangjának felismerése, magas-mély, halk-hangos hangok felismerése. A képességfejlesztéskor az egyéni képességekre, adottságokra támaszkodunk. Törekedni kell a játékosagra a megfelelő érzelmi töltésre az éneklési kedv felkeltése céljából. Kiscsoportban fontos az egyéni kapcsolatteremtés. Az óvónő éneke már a beszoktatás napjaiban is megnyugtató, érzelmi közelséget, biztatást nyújt. A gyermek ölbe vételével, vagy néhány gyermekkel énekelve kedvet ébreszt az utánzásra.

Az énekeket, a kísért mozdulatokkal gyakran ismétljük, hogy minél több dallamfordulat rögzüljön. Magas, mély hangok érzékeltetése, halk-hangos fogalmának kialakítása, különbségek felismertetése a gyakorlás közben alakul.

A **ritmusérzék fejlesztését** segítik a különböző kézi hangszerek, de a közösen készített játékok is. (papírdob, tojáscsörgő, dobozba tett termés) amelyek minden csoportban kell, hogy legyenek.

Középső és nagy csoportban, az előző években megszerzett zenei élményekre, képességekre építve az egyszerű körjátékokat bonyolultabb mozgásokkal bővítjük, az utánzó mozdulatok változatosabb formában kerülnek gyakorlásra. (Csiga-kígyóvonal, sort alakító játékok). A különböző játék-helyzetekben eljátsszák önállóan azt, amit velünk „tanultak”. Olyan dalokhoz, amelyekhez nincs játék - az óvónő a gyermekek bevonásával különböző mozgásokat találhatnak ki, mely segíti az egyenletes lüktetés érzékeltetését.

Később megjelennek a többszereplős párválasztós játékok kombinált mozgásokkal, térbeni tájékozódást is segítve.

Fontos a ritmus, szöveg, dallam kapcsolata és ezek érzékeltetése testmozdulatokkal. A tevékenységek megvalósítása során lehetőséget adunk a néptánc, népi játékok megismerésére is.

Lehetőséget teremtünk, hogy önmaguk örömeire ritmusokat, dallamokat, mozdulatokat találjanak ki, mely egyéni képességeik kibontakozását segíti. A játékok pozitív nevelő hatása a közös öröm, társas kapcsolat, a játék élvezete közösségi magatartásuk fejlődésére is kihatással van.

A zenei nevelés nagymértékben segíti a kifejezőképességet, kommunikációt, nyelvi értékeket. A zenei nevelés a néphagyományból indul ki - a nyelv, a dallam a mozgás tökéletes egységét követve. A ma is élő hagyományra támaszkodva az **énekes játékokat és gyermektáncokat** igyekszünk felhasználni a zenei nevelés során.

Ha módunk van rá, csoportoknak szervezett előadásokon ismerkedünk a művészetnek ezen ágával. Ünnepeinken megjelennek az ünnep hangulatát emelő, hagyományokra építő gyermekdalok – zenehallgatásra zenei kultúrájukat fejlesztő előadóművészek által tolmácsolt művek. Egy-egy ünnepre törekszünk élő zenei élményt (hangszeres) nyújtani a gyerekeknek.

Megteremtjük a zenehallgatás ideális feltételeit és tiszteletét.

Sikerkritériumok

- Örömmel, bátran énekel akár egyedül is, szívesen játszik (kezdemenyez) dalos játékokat.
- Zenei érzékenysége, fogékonysága, tiszta éneklése, életkorának megfelelő.
- Különböztessék meg a lassú, gyors tempókat, valamint a magas, mély, halk, hangos hangokat.
- Mozgásuk legyen esztétikus, ritmust követő.
- Szívesen hallgassanak zenét.
- Sajátítson el néhány, egyszerű népi szituációs játékot, dalt, mondókát.
- Legyenek képesek akusztikailag és ritmikailag is jól differenciálható motívumok elkülönítésére, improvizálására, valamint hangok felismerésére.
- Tudjon különböző mozgásokat és táncmozdulatokat társaival együtt esztétikusan, ritmust követve végezni.
- Tudja érzékeltetni az egyenletes lüktetést.
- Képes egyszerűbb hangszerek használatára (dob, cintányér, háromszög).

A nevelőmunkát segítő eszközök

Síp, furulya, maracas, csuklósörgő, csörgődob, kasztanyetta, triangulum, cintányér, ritmusfa...

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka összetett, sokszínű nevelési lehetőség, amely világunk megismerését, befogadását, megértését segíti. Az örömteli élmények újraalkotási vágyban valósulnak meg. A képi-plasztikai megismerés, mint a személyiségfejlesztés fontos eszköze a kifejezőképességet alakítja, erősíti.

Célja: A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

- Vizuális észlelés, emlékezés, képzelet, a vizuális gondolkodás kialakítása, fejlesztése.
- A gyermek tér –forma - szín képzetének gazdagítása.
- Esztétikai érzékenységük, szép iránti igényességük, nyitottságuk alakítása.
- Kezdeményező, kreatív magatartás kifejlődésének elősegítése.

Feladata:

- Megfigyelési, tapasztalatszerzési lehetőségek, élmények biztosítása.
- Esztétikai érzék, látásmód alakítása, fejlesztése.
- Az ábrázolás, kézi munka anyagainak, eszközeinek, technikájának széleskörű megismertetése, felhasználása, gyakorlása.
- A különböző tevékenységek, technikák által kreativitásuk, fantáziájuk fejlesztése.
- A mindennapi tevékenységben, játékban örömmel alkalmazzák bármelyik technikát.

Az óvodapedagógus feladata.

Biztosítani kell minden alkalommal a nyugodt helyet, ahol a mozgó gyerekektől védett az alkotók köre.

A nagyméretű rajzlapokra firkálgassanak, ujjukkal, tenyerükkel lenyomatot készíthetnek. A vonalak és színek kavalkádjából örömmel fedeznek fel egy-egy valamire hasonlító formát. A kezdeti ösztönös firkálás lehetőségét megadva, az udvaron is biztosítani kell a lehetőséget, hogy krétával táblára, homokba pálcával, rajzolgathassanak.

A beszoktatás időszakában a spontán érdeklődésre alapozva használjuk ki az eszközök motiváló hatását. Kezük munkájával örömet okozhatnak az őket körülvevő felnőtteknek, szüleiknek. Fontos, hogy pozitív kapcsolat alakuljon ki a gyermekben az ábrázolási tevékenység iránt.

A gyermekek tetszés szerint vegyenek részt a plasztikai alakításban, legyen biztosítva minden nap, gyurmázási lehetőség. Az agyag, gyurma markolászása, gyurkálása, ütögetése, stb. önmagában is öröm.

Fontos a vizuális neveléshez való pozitív érzelmek formálása a már megismert technikák gyakorlása. Megjelennek a közös munkák, közös képalkotások és új technikák is jelentkezhetnek. Segítségünkkel megismerkednek a gyermekek a kézimunka alapfogásaival, tépéssel, nyírással, ragasztással, stb., az anyagok más-más tulajdonságaival.

Ismereteik bővülésével lehetőséget biztosítunk az elsajátított technikák együttes alkalmazására, egyéni és közös munkák alkotására.

A gyermeket a változatos színhasználatra ösztönzi a vastag, színes ceruzák, zsírkréták, különböző vastagságú ecsetek eszköztára, valamint a különböző színű és vastagságú papírok, anyagok segítik a technikák változatos gyakorlását. Az egyéni képalakítás, az arányérzék, háttér megjelenése, a sok gyakorlás által fejlődik.

Játéktevékenységben (egyéni igény alapján), lehetőséget biztosítunk népi technikák megismerésére, elsajátítására is. / szövés, fonás, batikolás stb./

Párhuzamosan végezhető tevékenységként, lehetőséget ad a szabad alkotásra.

A technikák önálló, szabad megválasztása, alkalmazása kiemelt szerepet kap. Egyre aprólékosabb, precízebb munkák kerülnek előtérbe.

A technikák elsajátítása, az egyéni felzárkóztatás, kötetlenül egyéni és mikro csoportos formában a legeredményesebb. A gyermekeknek lehetőséget adunk, hogy egy technikát több formában gyakorolhassanak az adott témában. Ugyanakkor több alkalommal, más-más technikával ismerkednek.

A nap folyamán mindig lehetőség van a tevékenységek gyakorlására az arra kijelölt helyen az életkornak megfelelő, technikák, eszközök állandó helye biztosítja a gyermeknek a választási lehetőséget.

Az óvónő, az alkotó gyerekeket kíséri figyelemmel, mutassa be az anyagok, eszközök használatát; a munkafogásokat, technikákat segítse felidézni.

A közös élmények felidézésével, segítse, ösztönözze a képzelet működését.

Az óvónő neveljen önértékelésre, mások munkájának megbecsülésére. Az alkotás tényét, szándékát, értékelje ne a technikai készséget. A gyerekmunkák mindegyike kapjon kiemelt szerepet a csoportszoba dekorációjában.

Az óvónő a gyermekek rajzában megnyilvánuló jelzésekre tudatosan figyeljen. A tevékenységek technikai változatosságait az óvónő tervszerű munkája, rugalmassága teremti meg. Keresse a természetes anyagok adta lehetőségeket, irányítsa rá a gyerekek figyelmét.

Az eszközök használatánál jelenjen meg a tudatosság a felhasználásban, keressék az egészséges, természetes, anyagokat, a nem pazarló módot.

Sikerkritériumok

- Élményeit képes megjeleníteni, vizuális és verbális formában.

- Élményeiket, benyomásaikat, tapasztalataikat, jelenítsék meg alkotásaikban.
- Ismerjék meg az alkotási technikákat, anyagokat, bátran, szívesen használják azokat.
- Legyenek képesek önállóan is anyagokat és technikákat választani alkotásaikhoz.
- Vizuális észlelése, megfigyelése, emlékezete, térlátása, látásmódja legyen korának megfelelő. Szem-kéz mozgása összerendezett.
- Szerezzenek alapvető jártasságot a papír, a ceruza, a kréta, a formázóanyagok helyes használatában.
- Használják életkori sajátosságaiknak megfelelő biztonsággal az ollót. Vigyázzanak saját és társaik testi épségére.
- Váljon finom motorikus képessége, vonalvezetése lazává, biztossá.
- Szeresse maga körül a harmóniát, szívesen díszítse a környezetét. Képes legyen az esztétikai élmény befogadására.
- Ábrázolása során kitartó, és tiszteletben tartja mások alkotását.
- Tudjon különféle technikával képet alkotni, a technikát önállóan a rendelkezésére álló anyagból megválasztani.
- Környezettudatos magatartással használja az eszközöket, szükség szerint szelektáljon, bánjon gazdaságosan a különböző eszközökkel. Fedezze fel az újrahasznosítás örömeit.

A nevelőmunkát segítő eszközök

Különböző színes papírok, kartonok, filc, tű, fonal, gipszkiöntő formák, gyöngyök, gyurma, olló, ceruza, viaszkréta, festékek, ragasztók, ecsetek, stb.

Mozgás, mozgásos játék

A gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. Mozgás közben tapasztalatokat gyűjt, fejlődik csont- és izomrendszere, alakulnak testi képességei, mozgáskoordinációja, finommotorikája; pontosabbak lesznek mozdulatai - képessé válik mozgásának irányítására. Mozgás, egész személyiség fejlődését elősegíti, kedvezően befolyásolja az értelmi és a szociális, valamint az anyanyelvi képességek alakulását is. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

Az óvodánkban a gyermekeknél valljuk, hogy a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza az az időszak, amit óvodában töltenek. Ezért fontos, hogy a fejlődést sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal segítsük elő. . Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hat a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A mi óvodánkban a komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

A spontán – a játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedünk arra, hogy a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kerüljön sor.

Célja: A mozgáskészségek alakítása:

- a szem - kéz-láb koordináció,
- az egyensúlyérzék,
- a finommotorika,
- a nagymozgások

fejlesztését természetes módon integrálja az óvodai tevékenységbe.

Feladata: A gyerekek mozgáskedvének, a mozgás szeretetének, a mozgás iránti igényének kialakítása. Az egészséges életvitel kialakítása, fizikai erőnlét fejlesztése. Mozgáson keresztül az értelmi és szociális képességek fejlesztése

Szabad, spontán mozgás:

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek.

A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermekek személyiségének – pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

A mozgás egy állandó belső késztetés a gyerekek számára, ezért örömmel és természetes módon gyakorolják.

Az óvoda udvara lehetőséget nyújt a mozgásformák gyakorlására, mozgásos játékokra, miáltal a gyerekek természetes mozgásigénye sokrétűen kielégül. A gyermekek különböző terepeken gyakorolhatják a különböző fogó játékokat, mászásokat, gurulásokat, bújócskát, stb.

Szervezett mozgás

A sokoldalú képességfejlesztés révén szorosan kapcsolódik más nevelési területekhez.

A mindennapos szervezett mozgás tevékenység 25-30 percben (az életkori, egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve) sok játék, pergő ritmusú, frissítő mozgás jellemzi. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A fejlesztés tartalmát a természetes emberi alapmozgások, mint pl.: járás, futás, ugrás, dobás, mászás, kúszás, gurulások, egyensúlyozások, mozgásos játékok alkotják.

Az óvodapedagógus feladata:

A napi rendszeres testmozgásra a csoportszobákban illetve tornaszobában, valamint udvaron, teraszon van lehetőség, kis átrendezéssel, ill. a csoportszoba eszközeinek felhasználásával. A kézi szerek rendszeres használata motivál, ezért minden csoport rendelkezik alapvető eszközökkel (kendő, szalag, papírhenger).

A tornateremben a nagymozgáshoz szükséges tornaszerek (bordásfal) több funkciós tornaszer, zsámoly, pad stb.) ill. labdák, babzsák és egyéb eszközök állnak rendelkezésre. Az óvónő a tevékenység anyagának tervezésénél fordítson figyelmet az eszközök többfunkciós használatára.

A szervezési feladatoknál a várakozási idő lecsökkentése és a gyakorlási lehetőség biztosítása érdekében a hely maximális kihasználása mellett a több csoportban való tevékenység javasolt. A mozgás tevékenység minden csoportnak heti egy alkalommal kötelező, amely tornateremben, időjárás függvényében az udvaron, vagy a teraszon szervezhető.

A mozgás tevékenység az életkornak, fejlettségnek, terhelhetőségnek és egyéni képességeknek megfelelően tervezzük az éves anyagot. Kiemelt feladat a nagymozgások fejlesztése, a testséma fejlesztése, a megtanult mozgások koordináltabb, precízebb végrehajtása.

A természetes mozgások gyakorlása segíti az izom erősödését, fontos a helyes testtartás kialakítása. A nagymozgások kibővülnek ugrásokkal, bukfencekkel, szem-kéz-láb koordinációt fejlesztő gyakorlatokkal, mely elősegíti a finommotorikát, és az egyensúly érzéket.

Az ügyesség alakulásával a gyermek eredményesebb, amely motiváló erő a mozgás pontosabb, jobb elvégzésére - a mozgás szeretetére.

A tornateremben begyakorolt nagymozgások biztonságossá teszik a természetben, udvaron a gyerek mozgását. Segíti új mozgásformák kialakulását, gyakorlását.

A mozgás tevékenységekre a gyerekek átvittöznék (kisnadrág, póló) a balesetek elkerülése végett a csúszásmentes tornacipő használata kötelező.

A mozgás tevékenység időpontjának tervezése a csoportokkal való egyeztetés után kerül be a heti rendbe, a tornaterem maximális kihasználására törekedve.

Az óvónő a kötelező tevékenységen túl naponta biztosítsa a gyerekek szabad mozgását lehetőség szerint a szabadban vagy a csoportszobában, a tornateremben, és az udvari játék során. Az óvónő törekedjen a játékos, jó hangulatú mozgás megteremtésére, motiválásként használjon kézi szereket, néha zenét. A gyakorlatok összeállításánál ügyeljen arra, hogy biztosítva legyen a folyamatos mozgás. Kapjanak szerepet a lábizom-lábboltozat erősítő, valamint a tartásjavító gyakorlatok is. Minden mozgás tevékenység alapja a játékosság. Az életkornak megfelelő mozgásos játékok. /utánzó-, futó – verseny - szabályjáték./ magatartásának alakulására is pozitív hatással vannak.

Sikerkritériumok:

- Szívesen mozognak, mozgásigényük életvitellé válik.
- Kialakul testsémájuk, Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni.

- Mozgásukat tudják irányítani, tempóját szabályozni.
- Önfegyelmük, figyelmük megerősödik, egészséges versenyszellem alakul ki.
- A begyakorolt mozgásformákat tudják minden helyzetben alkalmazni.
- Kialakult szem – kéz - láb koordinációjuk és egyensúlyérzékük.
- A mozgásos tevékenységek fejlesztik a testi képességeit; mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés.

A külső világ tevékeny megismerése

Célja: A természetet szerető, védő emberi értékek alakítása, környezettudatos viselkedés megalapozása. Az összefüggések felismertetése. A természeti és épített környezet megismertetésével sokszínű tapasztalathoz juttatás; készségek, képességek alakítása. A fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Feladata: A gyermek megismertetése a szűkebb és tágabb természeti, emberi tárgyi környezettel, minél több tapasztaltatással (mozgásos, érzékszervi). Biztonsággal igazodjanak el a környezetükben. A szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a nemzeti, a családi és tárgyi kultúra értékeinek megismertetése és védelme életkoruknak megfelelően. A gyermek önálló véleményalkotási és döntési képességeinek fejlesztése. Fedezzék fel az őket körülvevő világ mennyiségi, formai, térbeli összefüggéseit. Szerezzenek a megismerési folyamatban matematikai tapasztalatokat, melynek alapján kialakulnak matematikai fogalmaik.

Módszereket, eszközöket, a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazítjuk.

A gyermek, az érzékszerveivel megtapasztalt benyomásokon keresztül szerzett élményei, által válik alkalmassá, hogy kreatív módon fejezze ki magát. A közvetlen környezet megismerésére, az élmények tapasztalatok jól illeszthetők az ábrázoló tevékenység keretébe. A természetben található anyagok sokfélesége, technikai képességeit, fejlődését segítik. Minden természetben tapasztalt érzés fokozható zenei vagy irodalmi művel, az óvónő egy-egy téma megismerésénél törekedjen ideális keretet biztosítani e két tevékenységgel a komplex élménynyújtáshoz.

Az óvodapedagógus feladata:

A (3-4 éves) gyermekek megismerkednek a közvetlen környezetükkel. A bölcsődéből jött gyermekeknek is újdonság az óvodai csoportszoba (nagyobb székek, asztalok, öltözők stb.) az udvari tér is kibővül, látogatást tesznek a többi csoportban, konyhában, irodában, megismerik az óvoda tágabb környezetét dolgozóit és azok munkáját.

Tavasszal már az óvoda környékén is kisebb sétákat tesznek. Az udvari élet során egész évben figyelik a természet változásait az időjárást a kert őszi - téli – tavaszi nyári életét.

A nagyobb korcsoport már kora ősszel, több alkalommal elsétál a közeli kiránduló helyekre, ahol megfigyelhető az ottani élővilág a természet változásai. (Állatkert, Vadaspark, Margitsziget, Martinovics-hegy). A közös tevékenység során, megtanulják óvni, védeni a fákat, növényeket, állatokat.

Megismerkednek a környezetvédelem alapjaival, formálódik a környezettudatos viselkedésük:

- Megismerik föld, levegő, víz, növény- és állatvilág, valamint a tájvédelem meghatározó szerepét.
- Séták alakalmával megismerkednek az elemi közlekedési szabályokkal, azokat alkalmazzák.

Az óvoda udvara is sok lehetőséget biztosít a természet változásainak tapasztalására az igényes környezet alakításában való részvételre, a környezettudatos magatartás kialakítására. Ősszel az őszi munkálatok, termésgyűjtés, tavasszal a palántázás, majd a növények gondozása, fejlődésük figyelemmel kísérése, természeti jelenségek hatásának megfigyeltetése természetes környezetben, napi tapasztalások lehetőségeivel történhet. Lehetőség van csoportonként egy-egy terület ápolására, gondozására is. Megtanulják munkájukat becsülni, hogy tenni kell azért, hogy a környezetük szép maradjon. Olyan alapvető dolgokat tapasztalnak meg, amelyek mélyítik környezettudatos viselkedésüket, és más a mindennapi életükben is felhasználható, mint pl. takarékoskodás a vízzel, árammal, papírral, illetve a hulladékkezelés, szelektálás.

Változatos tevékenységeket biztosítunk a gyermekeknek a felfedezésre, megfigyelésre, megismerésre

A tevékenységekben és természetben megismert dolgokat a nevelési év folyamán, melynek keretét az évszakok adják meg, a komplex tanulási folyamatban feldolgozzák az óvónők.

Ehhez kapcsolódik a növény és állatvilág, az ember és környezete, testünk, egészségünk óvása, védelme, a hagyományok témakörei.

Támaszkodunk a gyermek;

- spontán érdeklődésére,
- megismerési vágyára,
- kreativitására.

A természet és a társadalmi környezet, valamint a hagyományaink, ünnepeink megismerését, elmélyítését segítik a különböző múzeumi látogatások. Ezen alkalmak, a kulturált viselkedési szabályok elsajátítását is megalapozzák.

Tapasztalás során az ismeretszerzésen túl magatartási-viselkedési szokások kialakítását is segítjük, mely később a más közösségekbe való beilleszkedés, más kultúrák befogadását alapozhatják meg.

Az óvónőnek törekednie kell, hogy ezek feldolgozását mindig megelőzzék konkrét tapasztalatszerzések. A környező világ megismerése adja a legnagyobb lehetőséget a matematikai gondolkodás, összefüggések megfigyeltetésére ezért a komplexitás elveit követve e két tanulási folyamat leginkább összekapcsolható.

Sikerkritériumok

- Közvetlen környezetükben érezzék biztonságban magukat.
- Tudják nevüket, címüket, szüleik nevét, foglalkozását
- Ismerjék a napszakokat, évszakokat.
- Érzékeljék az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.
- Ismerjék a közlekedés alapvető szabályait, tartásuk be azokat.

- Ismerjék a környezetükben élő állatokat, növényeket, gondoskodjanak róluk, védjék őket.
- Ismerjék az ünnepekhez kötődő hagyományokat.
- Az óvodán kívüli tevékenységek során megtapasztalt magatartási, viselkedési formákat, szabályokat sajátítsák el.
- Alakuljon ki igényük az esztétikus természeti környezet iránt, törekedjenek megóvására.

Matematikai tartalmú tapasztalatok

Célja: Matematikai fogalmak pontos értelmezése, helyes társítása a megfelelő műveletekkel, formákkal.

A minket körülölelő világ mennyiségi, formai kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztaltatása. A matematikai érdeklődés felkeltése. Logikus gondolkodás megalapozása.

Matematikai fogalmakkal a mindennapi életben állandóan találkozunk a kisgyermek, így szinte természetes módon ismerkedik meg velük. A matematikai kifejezések kezdetben passzív szókinccsé válnak, később azonban egy részük beépül beszédükbe.

Feladat:

- téri tájékozódás alakítása,
- mennyiségi, alaki, tér és síkbeli fogalmakkal való ismerkedés, tájékozódás,
- ítéletalkotás és mennyiségsszemlélet alakítása, segítése.

A gyerekek matematikai képességének a fejlesztése:

4-5 éves gyerekeknél:

- Halmazok képzése, összehasonlítása, egyesítése és bontása – variációs lehetőségek (6-os számkörben).
- Elemek rendezése, sorozatok kialakítása, sorszámnevek gyakorlása.
- Különböző mennyiségek összehasonlítása becsléssel és összeméréssel (relációk). Matematikai fogalmak gyakorlása.
- Irányok gyakorlása, azok használata térben és síkban való tájékozódás során.
- Számfogalom megalapozása. Tőszámnevek, sorszámnevek gyakorlása.
- Tevékenykedés tükörrel.
- Tapasztalatszerzés a geometria körében. (Építések, alkotások szabadon és másolással).

5-6-7 éves gyerekeknél:

- Halmazokról, relációkról, tükrözésről, irányokról szerzett eddigi ismereteik gyakorlása, bővítése, mélyítése 10-es számkörön belül. (felül: képességektől függően).
- Tapasztalatszerzés a területek, térfogatok, hosszúságok különféle egységekkel való méréséről.
- Zárt vonalon belül, kívül lévő pontok; nyitott, zárt vonalak felismerése.

- Rész-egész viszonyának gyakorlása (kocka-, puzzle kirakók...).
- Bonyolult ritmikus sorok kirakása, „hibajavítás”.
- Tájékozódás térben, síkban, „labirintusban”.

Óvodapedagógus feladata:

- Kihasználni a mindennapi élet tevékenységeit a változatos matematikai tapasztalatok szerzéséhez.
- A gyerekek matematikai érdeklődésének felkeltése, kielégítése, fejlesztése.
- Matematikai tapasztalatok és ismeretek nyújtása.
- Értelmi képességek fejlesztése.
- Érzelmek és az akarat fejlesztése.
- Iskolai alkalmassághoz szükséges tapasztalatok megszeresztetése.

Sikerkritériumok

- Ismerjék fel a környezetükben lévő matematikai összefüggéseket, alapszinten alakuljon ki matematikai fogalmaik, számosság ismerete.
- Ismerje fel a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképességük, fejlődik tér-, sík-, és mennyiségsszemléletük.
- Képesek csoportosan, párokban, egyénileg feladatmegoldásokra, együttműködésre.
- Képesek mennyiségek összehasonlítására különböző szempontok szerint.
- Képesek megfelelő szöveget alkotni mennyiségi viszonyokat ábrázoló képekről.
- Azonosítani tudnak síkbeli és térbeli alakzatokat, formákat.
- Képesek minta utáni másolásra.
- Tudnak tájékozódni a térben, ismerik a téri viszonyokat.
- Saját magukat képesek a térben elhelyezni, más irányhoz, tárgyhoz viszonyítani.
- Tudnak tájékozódni a síkban.
- Felismernek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, téri viszonyokat.
- A cselekvő szemléletes és képi gondolkodás mellett kialakul az elemi fogalmi gondolkodásuk.

Munka jellegű tevékenységek

Célja: A munka jellegű tevékenységek megszerettetése, melyet a gyermek önként, örömmel, szívesen (és aktívan) végez. Az elvégzett munka megbecsülése, önállóságra, kitartásra nevelés, kötelezettségvállalás, feladattudat, feladattartás kialakítása.

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység – az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló

tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

Feladata:

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

- a munka jellegű tevékenységek feltételeinek biztosítása, (hely, idő, eszközök, technikák),
- a munka során tapasztalatok erősítése, jártasságok, készségek, képességek elsajátítása,
- társas kapcsolataik, szociális magatartásuk, attitűdök alakítása,
- érezzék a közösségért végzett munka fontosságát, örömet,
- közösségi kapcsolatok, kötelességteljesítés alakítása,
- kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság alakítása,
- saját és mások elismerésére, munka megbecsülésére nevelés,
- munka jellegű tevékenységükben is jelenjen meg a környezet védelmét segítő gondolkodás /szelektív gyűjtés/

Munka jellegű tevékenységek:

- önkiszolgálás,
- környezet rendjének megőrzése → közösségi munka,
- alkalomszerű munka,
- naposi munka,
- környezettudatos viselkedés megalapozását segítő munkák.

Az óvodapedagógus feladata:

Amikor munkajellegű tevékenységet kezdeményezünk, a gyerekek tenni vágyására támaszkodunk. A gyermek által végzett tevékenységeket, lányok és fiúk egyaránt gyakorolhatják. Játékos elemekkel, illetve cselekvő tapasztaltatással tesszük a munka jellegű tevékenységet örömforrássá. Kezdetben, a saját maguk körüli tevékenységek jelentik a munkát, amit gyakran több gyermek az óvónőnek „segítve” végez. Ilyenkor az óvónő megmutatja a munkafogásokat, dicsér, biztat, értékkel, egy-egy mozdulatával megmutatja a helyes fogást, az eszközök használatát. A közös munka során felméri, ki mikor képes önálló munkavégzésre; egy-egy biztosan jól elvégzett feladat, növeli a gyerekek önbizalmát, sikerélményhez jut, ami további cselekvésre ösztönöz. A munkatevékenységek, amelyet a gyerekek önmagukért, vagy csoporttársaikért végeznek, a mindennapi tevékenységekbe beépülve folyamatosan jelen vannak.

Önkiszolgálás:

Rendszeres és folyamatos tevékenység, jelentősége abban van, hogy a gyerekek gyakorolják azokat a munkajellegű feladatokat, amelyek később más tevékenységek során felhasználhatók. Ide tartoznak a magukkal kapcsolatos teendők, a testápolás, öltözködés, étkezés.

A felnőtt, a gyermek munkatempóját, önállóságát tiszteletben tartva segíti a gyermek munkáját, és nem helyette végzi a feladatot. Fontos a csoport óvónői és dajka közötti összhang.

A gondozási feladatok tervezését megbeszélés követi, ahol a csoport óvónői megbeszélik a dajkával, mit lehet elvárni az egyes gyerektől, ki miért szorul több, kevesebb segítségre. Lényeges, hogy az önállóságra nevelés ne növelje a várakozási időt, a felnőtt aktív segítsége mindig jelen legyen.

Az önkiszolgálás területei: testápolás, öltözködés, étkezés.

Környezet rendjének megőrzése, közösségi munka:

Fontos, hogy érezzék a rend, a rendezettség fontosságát, válják igényükké a csoportszoba, környezetük rendje, (mosdó, öltöző, udvar...).

A csoportszobában, udvaron ez leginkább a játékok elrendezését, alkalmanként a gyermekasztalok, székek állandó helyére való visszakerülését jelenti. Legtöbbször ez közös tevékenység, minden gyerek részvételével, az óvónők irányításával. Később egy-egy gyermek feladata is lehet egy-egy terület rendberakása napos, vagy együtt játszó gyerekek saját maguk után rendet raknak. (Babakonyha-szoba, építőjáték).

➤ Alkalomszerű munka:

Apró megbízatások, személyre szólóan, jutalmazásként is, az önállóság kialakulását, magabiztosság megszerzését segíti.

➤ Naposi munka:

Középső csoporttól fokozatosan lehetőséget adunk a munka jellegű tevékenység megismerésére. Az óvónő és a dajka irányítása mellett képességeiknek és életkoruknak megfelelően végzik a terítést az asztalnál ülő társak részére. Motiválásként kötény kerül a gyerekekre. Naponta kerülnek megválasztásra, önkéntes alapon. Fokozatosan bővül a feladatuk, környezetük rendberakásában.

Környezettudatos viselkedés megalapozását segítő munkák:

- Minden csoportban van, úgynevezett élősarok, ahová az évszaknak megfelelő termések, gyümölcsök, növények kerülnek. Az összegyűjtésnél felhívjuk figyelmüket az élő természet védelmére, a termések hasznosítására. A csoportszoba növényeinek locsolásában, átültetésében közösen tevékenykednek.
- Tavasszal az udvaron virágládákba egy-egy csoport közösen palántákat ültet, majd folyamatosan figyelik fejlődésüket, locsolják, gyomlálják.
- Folyamatosan biztosítunk olyan udvari eszközöket, amellyel az őszi-téli munkákban (avargyűjtés, hólapátolás) is tevékenyen részt vehetnek.
- Az állatok gondozása inkább a téli madáretetésre terjed ki, madáretetők és eleségek folyamatos kihelyezésével. Az előtérben elhelyezett akvárium a vízi élővilág szűkebb megfigyelésére ad lehetőséget.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a munka jellegű tevékenység során:

A tevékenységekhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetekben különböző beszédformák gyakorlása (udvarias megszólítás...), munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, műveletek megnevezése, mondatba foglalása.

Sikerkritériumok

- Az önkiszolgáló tevékenységre fordított idő, arányosan csökken fejlettségüknek megfelelően.
- Környezetük rendjére, saját ruhájuk rendezettségére legyenek igényesek.
- Alkalomszerű feladatokat, megbízatásokat vállaljanak szívesen - pontosan végezzék el.
- A naposi tevékenységet szívesen végezzék, válják igényükké a pontos, esztétikus munka.
- Óvják, védjék, tiszteljék a környezetüket, vigyázzanak tisztaságára, vegyenek részt a növények ápolásában.
- Érezzék át a közösségért végzett munka örömét, szívesen tevékenykedjenek együtt, becsüljék meg egymás munkáját.
- Ismerjék és alkalmazzák a szelektív hulladékgyűjtés lényegét, és az újrahasznosítás lehetőségét.

A tevékenységben megvalósuló tanulás

Célja: Az óvodánkban a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzások, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja, az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése; mely szoros kapcsolatban van az anyanyelv és a kommunikáció alakulásával.

Feladata: Az óvodai tanulás elsődleges feladata az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire, és megteremt a tanulást támogató környezetet.

- Az érdeklődés felkeltése, irányítása, felfedezés lehetőségének biztosítása
- Feladattudat, feladattartás kialakítása, kompetencia alakítása
- Tanulási képesség megalapozása, kreativitás erősítése
- Szövegértelmezés, szövegalkotás, bátor megnyilatkozás motiválása

Az óvodapedagógus feladata:

A tanulási folyamatok a napi élet során összekapcsolódnak a játékkal. A nevelési folyamat egésze, annak valamennyi pillanata alkalmas arra, hogy spontán, vagy tudatosan szervezett tevékenységi formán keresztül tanuljanak a gyerekek. Lehetőséget kell adni arra, hogy minden gyermek érdeklődésének, egyéni fejlettségi szintjének megfelelően vehessen részt a tevékenységekben, saját fejlődési ütemében ismerkedjen és tapasztaljon. Óvodánkban a gyermekek komplex módon jutnak

ismeretekhez. A módszer lényege, egy-egy témakör feldolgozása többféle megközelítés szerint. A többirányú megközelítés, feldolgozás a téma alaposabb, mélyebb megértését teszi lehetővé.

A motiváció hatására a gyermek önként kapcsolódik a felkínált tevékenységbe, ami növeli aktivitását, kitartását.

- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

Tervezéskor figyelembe vesszük a téma sokoldalú megközelítését, egymáshoz kapcsolódását. A témakörök feldolgozásához éves tervet készítenek a csoport óvónői, melynek lebontása az óvónők egyéni megközelítési módszerén múlik.

A valóság összefüggéseinek feltárása tapasztalatszerzés, észlelés útján történik.

A komplex ismeretnyújtásnál arra kell törekedni, hogy azonos témakör feldolgozása kapcsolódjon a tevékenységekben (pl. vizuális nevelés - zenei nevelés - környezet megismerésére nevelés) egymáshoz.

Így a később bekapcsolódó gyermek is valamilyen tevékenységen keresztül ismerkedik a feldolgozásra kerülő témakörrel. Lehetőséget ad gyakorlásra, ismétlések során elmélyült tevékenykedésre.

Az óvónő feladata, a motiváláshoz szükséges eszközök biztosítása az összes tevékenységi formához megfelelően.

A feldolgozásra kerülő témakör a délelőtti folyamán bármikor megvalósítható. Az ismétlés, gyakorlás a délutáni tevékenységben is játékba integrálva történhet. Törekedni kell arra, hogy a természetben megvalósítható tapasztalatszerzések, felfedezések mindig megfelelő környezetben történjenek.

A tevékenységek felkínálása során figyelembe vesszük az egyéni fejlődési, érési ütemet; személyre szabott pozitív értékeléssel segítjük a gyermek személyiségének kibontakozását. Az óvónő törekedjen arra, hogy változatos, a gyermekek cselekvő aktivitására épülő, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségét biztosítsa.

A komplex feldolgozás erre nagy lehetőséget ad, hiszen a gyermek biztosan megtalálja a számára is kellően motivált, örömteli tevékenységet, amelyben eredményesen teljesít.

Az óvónő arra törekedjen, hogy az ismeretnyújtás a játékba integrálva kerüljön feldolgozásra; ami sikeresnek akkor mondható, ha a gyermek az új ismeretanyaggal tovább gazdagítja saját (játékát) tevékenységét.

Az óvónő alkalmazza a differenciált, árnyalt értékelést tárgyi jutalmazás helyett: simogatást, testközeliséget, mimikát, szóbeli közlést csoportosan és egyénileg is.

Szokás-szabályrendszer: Az ésszerű kereteket adó szokás- szabályrendszer biztonságérzetet; a két nevelő közötti összhangot, egyező nevelő hatás megteremtését célozza, a tanév elején kerül meghatározásra.

Alapja: a csoport fejlettségi szintje, a feladatok és tevékenységek rendszere, amelyet a csoportban meg kívánunk valósítani.

A szokás-szabályrendszer napirendet követő.

Tartalmi elemei mindazok az elvárások, amelyek az

- egészséges életmód
- a társas kapcsolatok
- a játék
- a tanulás

területén, szokásként, szabályként jelenik meg az óvodai életben.

Indokolt esetben a nevelők közös megegyezése után korrekciója lehetséges. Fontos, hogy bizonyos szokások, szabályok az egész óvodát érintő kérdésekben egységes képet mutassanak. (Tekintettel testvérekre, esetleges csoportváltásra).

Az iskolai élet megkezdésének támogatása

Az óvoda a nevelés folyamatában megcélazza a tanulás alapképességeinek megalapozását a szociális, az értelmi, a verbális és testi képességek területén.

Az óvónők az iskolára való alkalmasság tétel folyamatában érvényesítik az alábbiakat:

- A feladat folyamat jellegű, a gyermekek óvodai fogadásával veszi kezdetét.
- A feladatok megoldása az életkori és egyéni sajátosságokból kiindulva, a gyermekek ismeretében történik úgy, hogy előkészíti a következő életszakaszt.
- A gyermekek adottságainak, képességeinek, készségeinek figyelembevételével kerül megszervezésre a fejlesztés.
- Az érés és tanulás együtt alkotják a fejlődést.
- A célirányos fejlesztés a gyermekek érési folyamatainak, pszichikus fejlődési jellemzőinek figyelembe vételével történik.
- A fejlesztés során prioritást élvez a gyermekek elemi szükségleteinek kielégítése, a játék feltételeinek biztosítása, a mozgás elsődlegessége.
- Az óvónők feladatai az átmenet megkönnyítése érdekében, az iskola alapidokumentumainak, elvárásainak megismerése.
- Szakmai együttműködés a tanítókkal.
- Tanítók fogadása az óvoda személyiség – képességfejlesztő tevékenységének megismerése érdekében.
- Kölcsönös hospitálások.
- A gyermekek iskolai látogatásának megszervezése.

- Felelősségteljes, szakmailag kompetens döntéshozatal az egyes gyermek iskolai alkalmasságáról.
- Információ, segítségnyújtás a szülőknek az iskolára való alkalmasság kritériumairól.
- Folyamatos tájékoztatás, konzultálás a gyermek fejlettségi állapotáról.

Az iskolakészültség kialakulásának folyamata

- Az óvodáskor végére a gyermekek többsége alkalmassá válik az iskolai élet megkezdésére.
- Ebben befolyásoló tényező a családi, az óvodai nevelés, valamint a belsőérés.
- Az iskolára való alkalmasság megállapítása nem korlátozódhat a gyermekek értelmi fejlettségére, képességeinek alakulására, hanem kiterjed az egész személyiség vizsgálatára.
- Három éves kortól kísérjük figyelemmel a gyermekek fejlődését.
- Évente több alkalommal tájékoztatjuk a szülőket a tapasztalatokról, a gyermekek teljes személyiség struktúráját érintően.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelésünk folyamatának eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére 6 éves korban eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.

Ha a gyermek 6 évesen nem, akkor 7 évesen tekinthető az óvodáskor végén belépőnek a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. Ez a rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre. Erről a szülőket a félévente elkészített fejlődését mutató szakmai véleményben tájékoztatjuk.

Az iskolakezdés feltételei

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges:

- testi,
- lelki
- és szociális érettség,

amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkieg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.

Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.
- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

A nálunk nevelkedett gyermekek óvodáskor végére a szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladatartásban, a feladatok egyre eredményesebb
- szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

Az alapító okirat szerint nem lát el az intézmény SNI-s gyermeket!!

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai egyénenként a fejlődés iránya a sérülés fokának meghatározásával fogalmazható meg és tükröznie kell a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

Célja: Azoknak a gyerekeknek a közösségen belüli fejlesztése, akik valamilyen oknál fogva; mely lehet:

- öröklött anatómiai, fiziológiai adottság,
- környezet, amelybe beleszületik és él
- a nevelés, valamint ennek családi jellemzői érzelmi életükben hátrányosan indulnak.

Feladata: Kiegyensúlyozott óvodai légkörben érzelmi támaszt nyújtva tevékenységeken, egyénre szabott differenciált odafigyeléssel segíteni az érzelmi biztonság kialakulását. Feltárni azokat az okokat, amelyek a gyermek magatartásában negatívan jelentkeznek, törekedni megszüntetésére a családdal történő folyamatos kapcsolattartással. Szükség esetén megfelelő szakember bevonásával.

Az óvodapedagógus feladata

Az óvodába lépés előtti családlátogatáson” lehetőség van felmérni a gyermek fejlődését befolyásoló tényezőket – az óvónők „családi” légkörben megismerhetik a gyermek előéletét a szülők nevelési elveit, a lakás hangulatából következtethetnek a környezeti hatásokra. Minden gyermek külön személyiség, akik eltérő környezetből jönnek más-más szokásokkal, különböző érdeklődési körrel, képességekkel. Az eltérő szociális háttér, nevelési elvek megismerése adhat alapot a gyermek egyéni bánásmódjához.

Az óvodába való beilleszkedéskor, óvónői - szülői együttműködés során felmérhető az anyához való kötődés a szülői magatartás.

A gyerek, játék közbeni tevékenységének megfigyelésével, feltárhatók azok az okok, melyek jellemzőek a gyermek pillanatnyi érzelmi életére.

A megismerés hosszabb folyamat, a gyermek személyisége fejlettsége csak *tevékenység* közben ismerhető meg – ezért sokféle a napi életbe kapcsolható tevékenységet szervezünk.

Az óvónők minden gyerekről személyiséglapot vezetnek – melybe feljegyzik a tevékenységek során megjelenő *viselkedés, teljesítmény, eredmény, mérés* alapján összegyűjtött információkat. Ezek az információk adják aktuális állapotát, ezért megismerését folyamatnak kell tekinteni. Igen sok információt szerezhetünk a gyerekek által készített munkákból (rajz, családrajz), ami sokszor spontán, a gyerek játéka közbeni tevékenységeként készül. Tudni kell azonban, hogy az óvodások érzelmei, pillanatok alatt változnak és a hangulatok, élmények mind befolyásolják, hogy a gyerek kit, hová, milyenek rajzol. Ezért rajzaiban jelentkező érzelmi állapotot (ismerve a háttér) érdemes megismételtetni egy idő után, elemezni az azonosságokat, és erre alapozni véleményünket.

Probléma esetén egyénre szabottan kell megismernie az óvónőnek, mely tevékenység, szituáció esetleg személy - (ek) váltják ki a gyerekekben a nem kívánatos viselkedést, meddig tart, mivel szüntethető meg.

Figyeljük meg kivel közlékeny a gyermek, és az az óvónő törekedjen bizalmas beszélgetésre, akihez a gyermek jobban kötődik érzelmileg. Ilyen esetekben a gyermek spontán megnyilvánul. Más esetben az óvónőnek kell – saját viselkedését tudatosan irányítva – olyan módon közeledni a gyerekekhez, hogy az meglássa, érezze benne az érdeklődő partnert, aki segítségére siethet, akire számíthat szorongató helyzetében.

Mivel a játék adja a legtöbb információt, ezért különösen kell figyelni a játszó gyermekre – elemezni a látottakat, hallottakat.

Nagy hangsúlyt fektetünk az óvónők óvó – védő – szerető gondoskodására az egyéni „igények” kielégítésére, mely különösen a közösségbe bekerülő gyermek számára fontos. Ekkor ismerkednek azzal a helyzettel, hogy társai is szeretnék elmondani a velük történeteket, hogy várni kell időnként a segítségre, hogy együttesen is kell tevékenykedni, hogy a játékot meg kell osztani alkalmazkodni kell.

Magatartási zavarok jelenléte okozhat képességei, készségei területén is fejlődésbeli hiányosságokat, az önbizalom hiánya, figyelmetlenség, túl mozgékonyság stb. a körülötte lévő világ zavara – elfordítja érdeklődését, esetenként egy-egy konkrét „csak Őt” érdeklő terület felé irányítja.

Az aktuális fejlettségi szint *mérése* segítheti az óvónő munkáját, mely területen igényel a gyermek egyéni, differenciált fejlesztést. A napi játéktevékenységben megvalósítva játékos helyzetek, feladatok segítségével oldható meg. A mikro csoportos tevékenységi forma és az egyéni feladatadás más és más módon juttathatja el a számára magasabb fejlettségi szintre.

A módszerek között alkalmazható a beszélgetés, a gyermeki munka elemzése, a játék mely a legfejlesztőbb forrás. A játék folyamatában zajló játékos helyzetek, tevékenységek érzelmi és élmény háttérrel rendelkeznek és megfelelnek életkori és aktuális fejlettségi szintjének.

Sok szülő munkájából adódóan kevés időt tölt gyermekével, gyakran baby-sitter hozza – viszi a gyerekeket. Kevés idő jut a beszélgetésre, a napi közös élményekre, az elsajátított gondozási feladatok megerősítésére.

Az óvónő feladata, hogy a napirendet úgy alakítsa ki, hogy mindezekre a nap folyamán legyen idő, az átfedő időben a megosztott figyelem egy- egy arra rászoruló gyerekekre összpontosítható.

Találkozunk a gyermekét egyedül nevelő szülők problémájával is. Akár az anya, akár az apa lép ki a család életéből, az a gyermek számára súlyos krízist jelent és nagy a valószínűsége annak, hogy maradandó nyomokat hagy a személyiségében.

A pedagógusnak arra kell törekedni, hogy pártatlanságával a gyerek érdekét szem előtt tartva, arra ösztönözze a gyermekét nevelő szülőt, hogy érezze meg a kapcsolat megőrzése, a szülők egymással való kapcsolatának kultúrája, hatással van a gyermek-szülő viszonyra.

Ha a gyermek fejlődése megreked, vagy olyan magatartási zavarok tapasztalhatóak, melyre az óvoda személyi és tárgyi feltételei nem megfelelőek, speciális ellátást igényel. A szülők kellő tájékoztatása mellett, el kell érni, hogy még óvodai életében szakember foglalkozzon irányított fejlesztésével.

A gyermek életében történt változások esetén a szülőnek lehetősége van az óvónőkkel a napi kapcsolattartáson túl fogadóóra keretében nyíltabb, részletesebb beszélgetésre. Az óvónő(k) által felmért problémák esetén kezdeményezi a szülők fogadóórán való tájékoztatását. Tájékoztatja a

szülőt a gyermek fejlődését mutató mérések eredményéről, szükség esetén megfelelő szakember kiválasztásához segítséget ad.

Sikerkritériumok

- A tevékenységek és az óvodai légkör hatására, csökken vagy megszűnik a kezdeti hátrány.
- A gyermekek szívesen járnak óvodába, szívesen játszanak együtt.
- A közös tevékenységekben aktívan és érdeklődéssel vesznek részt.
- Társaik szokatlan megnyilvánulásait megértéssel fogadják.
- Igényükké válik a helyes viselkedés szabályainak betartása.
- Segítenek egymásnak, megértőbbek, türelmesebbek lesznek, társas viszonyaik megszilárdulnak.
- A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelés eredményeként eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

Egyéni bánásmód a közösségi életben

Az egyéni bánásmódunkkal biztosítjuk, hogy gyermekeink a rájuk jellemző sajátos vonásoknak megfelelően váljanak a közösség tagjává.

Az egyéni bánásmódot az óvodai életünk mindennapi területén minden gyermekre – a hátrányos helyzetű gyermek speciális fejlesztése során is érvényesítjük.

A KERESZTYÉN NEVELÉS

Református óvodánk szellemisége

Óvodánk kiválasztott dolgozói a magánéletben Isten mindenhatóságát és Jézus Krisztust, mint Megváltót elfogadva élnek. Ebben a szellemiségben kívánjuk nevelni a reánk bízott gyermekeket.

Felelősséggel vállaljuk a gyermekek nevelésével és fejlesztésével járó feladatokat, hittel, hitre ébresztgetve őket.

Valljuk, hogy a gyermek és adottságai Isten ajándéka. Ezzel a belső meggyőződéssel, - spontán és tervszerű környezeti hatásokat, testi és lelki szükségleteit biztosítva - kívánjuk megvalósítani a differenciált személyiségfejlesztést, a tőlünk telhető szeretettel, türelemmel és szakértelemmel.

Nevelőmunkánk során a Református Óvodai Keretprogram elveit tartjuk szem előtt.

„A hit hallásból van, a hallás Isten Igéje által.” (Róma 10, 17)

A történetek elmondásának célja ebben az életkorban alapvetően nem az ismeretek elsajátítása, hanem a mindenható Isten szeretetének, kegyelmének és jóságának megéreztetése. Az óvodáskor az a legfogékonyabb időszak, amikor egy egész életre meghatározó lehet Isten közelségének élménye.

Az óvodai hittanoktatás távlati célja:

- A gyermekek hitre juttatása és Jézus Krisztus melletti, korának megfelelő, döntéséhez való segítése.
- Majdan hívő református gyülekezeti tagokká nevelés.

Célunk és feladatunk

A legfontosabb és legértékesebb emberi tulajdonságok hangsúlyos megalapozása.

- Másokat toleráló magatartás.
- Megértés, azonosulás.
- Az egyéni szükségletek felismerése, és az érvényesítést szolgáló meggyezések stratégiájának elsajátítása.

Isten gondoskodó, formáló és áldást hozó kegyelmében bízva, óvodánk közösségének hitelesnek, példaadónak kell lennie, hogy a munkatársak személyisége, szellemisége, hitélete tükrében gyermekeink megérezzék és megtapasztalják Jézus Krisztus soha el nem fogyó szeretetét.

Mi is hisszük és valljuk, hogy a *református óvoda szellemiségének gyökere a Szabadító Istenben van.*

Az óvodapedagógus feladatai:

„Elmenvén széles evilágra, hirdessétek az evangéliumot minden teremtésnek.” (Márk 16, 15)

- alakítson ki a gyermekekben olyan Isten- képet, aki szeret, aki gondoskodik rólunk, s mint egy védőernyő alatt megőriz minket minden körülmények között, akinek minden döntése a javunkat szolgálja. Legnagyobb ajándéka számunkra fia, Jézus Krisztus, aki meghallgat, aki mindig velünk van, és úgy fogad el, amint vagyunk,
- támaszkodjon a spontán gyermeki érdeklődésre,
- plántáljon el keresztyén erkölcsi tartalmakat pl.: személyválogatás nélküli szeretet, megbocsátás, önzetlenség, türelem, segítőkészség, ragaszkodás,
- törekedjen arra, hogy a bibliai történetek tartalmi, formai felépítése illeszkedjék az óvodáskorú gyermek alapvető tevékenységi formáihoz (játék, munka, tanulás),
- vegye figyelembe a történetek kiválasztásánál a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét, csoportja aktuális problémáit, eredményeit és az ünnepek aktualitását,
- adjon lehetőséget arra, hogy a történeteket dramatizálhassák és rajzaikban, vizuális tevékenységükben, játékaikban élményeiket újra átélhessék,
- nevelőmunkájában a keresztyén tanítás terjedjen ki az érzelmi-, értelmi- és közösségi életre,
- az imádságok elfogadó légkörében éreztesse meg Isten jelenlétét, közelségét,
- az énekekkel a bibliai tanítás elmélyülését, valamint esztétikai élmények erősödését szolgálja.

Vállalt feladatunk: *"Az irgalmasságnak és az igazságnak óvodai nevelésünk szoros részét kell képeznie, s nevelési koncepciójában*

mindvégig hordoznia kell az evangéliumot."
(Ref. Óv. Ker. Progr. 12.o.)

Bibliai történetek

Gyermekeink nagy része hívő református családból érkezik, így a Bibliával való találkozás számukra már nem jelent felfedezést. Az Ige részükről való természetes fogadása jó hatással lehet a csoport többi tagjára.

A történet kiválasztásának alapvető kritériumai:

- a történet ne keltsen félelmet a gyermekekben, és ne tartalmazzon számukra feldolgozhatatlan tartalmakat és érzelmeket,
- olyan történetek közül válasszunk, amelyek pozitív érzelmi töltettel rendelkeznek, amelyek a szerető, gondoskodó Isten - képet erősítik meg.
- Mindig Isten gondoskodó szeretetét emeljük ki és soha ne hangsúlyozzuk a bűnt, a rosszat, hiszen a bibliai történetek elsősorban nem arról szólnak, hogy milyen az ember, hanem Isten kegyelméről és szeretetéről,
- az Ige valódi üzenetétől ne térjünk el, ugyanakkor gyermekszerű legyen az előadásmódunk. Fontos, hogy a bibliai történeteket különböztessük meg a meséktől, ehhez hiteles történetmondás szükséges. Hiszen a történeteken keresztül, Isten üzen nekünk valamit. Mielőtt a gyermekek elé vesszük a történetet, tanulmányozzuk az adott igeszakaszt, hogy nekünk ma mit üzen, és azután fogalmazzuk meg, hogy mit mondhat a gyermekeknek,
- lehetőleg egy fő gondolat mellett döntsünk, és csak egy nézőpontból mondjuk el a történetet (így a gyermek azonosul az adott szereplővel és beleéli magát a helyzetébe).
- Minden történetnél meg kell keresnünk az Ige fő üzenetét. A fő üzenet keresésének két fontos pontja van:
 - Mi az Ige fő üzenete? (igeszerűség)
 - A gyermekek számára mit üzen az Ige, itt és most? (gyermekszerűség)
- Az Ige fő üzenete lesz a belső cél, vagyis e köré csoportosítunk mindent. Ezt a gyermekeknek nem áruljuk el, de a történet végére ennek a fő célnak ki kell domborodnia. Ha több üzenet van, keressük ki azt, ami a leginkább gyermekszerű.
- Ügyeljünk arra, hogy mindig csak egy belső célunk legyen.

A belső cél mindig:

- igeszerű legyen,
- valóságos és igaz legyen,
- az adott történetben lévő saját üzenet legyen,
- törvényt vagy evangéliumot hirdessünk. Óvodáskorban túlnyomórészt evangéliumot. Pl. Jézus mit tett érted? (evangélium) Neked mit kell tenned? (törvény).

Céljaink

- Gyermekeink érdeklődésének felkeltése a Biblia iránt.
- Áldásos tanító-nevelő hatás gyakorlása a Bibliai történetek révén.

- A gyermekek a befogadott Igét sugározzák ki a család és környezetük felé.

Feladataink

- A történetek korosztályonkénti gondos kiválasztása.
- A történeteket a mimika, hangszín (egyéb metakommunikáció) kifejező erejével keltjük életre.
- A történeteket pozitív kicsengéssel kerekítjük le.
- Kritikusan, igényesen választjuk ki a szemléltető vagy munkáltató eszközöket.
- Lehetőséget adunk a hallottak ábrázolására, dramatizálására.
- A Bibliai történetek után nem szükséges tanulságot megfogalmaznunk.

Gyermekáhitatok, imádságra való nevelés

A Bibliai történetekkel való ismerkedésen kívül a másik sarkalatos terület az imádság, vagyis a mindennapi áhítatok sora.

Fő feladatunk, hogy a gyermeket megtanítsuk imádkozni (ez tulajdonképpen a szülők és a család feladata lenne, de sok esetben ez hiányzik), vagy továbbfejleszteni azt, amit a szülők elkezdtek.

Az imádság az Istennel való kapcsolatfelvétel formája.

A gyermek számára legyen természetese dolog, hogy ahogyan hozzánk beszélhetnek és elmondhatják kérésüket, vágyaikat, bajaikat stb. ugyanígy elmondhatják Mennyei Atyjuknak is, aki figyel rájuk.

Az imádkozás formáját meg kell tanítanunk a gyermekeknek, mely szintén egy folyamat. Eleinte a kötött imádságokkal kezdjük (étkezések előtti-, utáni imádságok, napkezdő és hálaadó imádságok, lefekvés előtti ima stb.)

Az igazi motivációt ehhez az óvónő tiszta szívvel és őszinte vágyakozással elmondott rövid imádsága, könyörgése, hálaadása jelenti a kisgyermekek számára.

Saját szavaikkal elmondott egyszerű imáinkat adjuk nekik példaként, mintaként.

A gyermekek érezzék meg, hogy az imának ereje van, hisz Istennek mindenre van hatalma. Saját példák elmondásával erre bátorítsuk őket.

Fokozatosan szoktassuk rá a gyermekeket, hogy ők is imádkozhatnak saját szavaikkal. Tanítsuk meg őket helyesen kérni és hálát adni, megköszönni mindazt, amit az Úrtól kaptunk. Ismertessük fel, hogy mindennap van miért hálát adni,

(egészségért, táplálékért, családukért) és ezekre kerüljön sor a mindennapi áhítatok során. Tanuljunk meg együtt öröendezni a gyerekekkel az élet apró örömei felett, ehhez jó eszköz lehet a hálaadó, dicsőítő dalok éneklése.

Az áhítatok jó alkalmat adnak arra is, hogy beszélgessen közösen az egész csoport, és az egyéni kívánságok, bánatok, örömök kiderülhessenek. Érezzék, hogy fontosak a számunkra és társaik számára is az ő problémáik. Legyen időnk meghallgatni őket.

Az imádságot soha ne erőszakoljuk ki, várjuk, meg míg a szívükből fakad.

Kezdetben azt is meg kell szokniuk, hogy az imádság szent dolog, olyankor ne figyeljenek másra, hiszen elcsendesedés és Istenre figyelő szív és fül kell hozzá. Az áhítat alatt igyekszünk elcsendesíteni gyermekeinket, ügyelve, hogy a fegyelmezés máskor elfogadott módjait kerüljük.

Simogatással, magatartást moduláló, szeretetteljes, gyermekben bízó mosollyal vonjuk be őket az áhítat csendjébe.

Akkor eredményes az áhítat, ha a gyermek megérzi, megsejti a menny légkörét.

Az áhítatok rövidek, tartalmát a csoportban élő korosztályhoz igazítjuk. Figyelünk e kedves szokás fokozatos bevezetésére. Az áhítat bensőséges hangulatát énekléssel fokozzuk. Az Úri imát az arra érett nagycsoportosokkal gyakoroljuk. Célunk, hogy a gyermekekben tudatosuljon, hogy napi örömeiket, gondjaikat Istennek bizalommal elmondhatják, Nála vigaszt és megnyugvást találhat minden ember.

A gyermekek születésnapján és szervezett alkalmakon is imádkozunk.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- a gyermekekben alakuljon ki a 3-7 éves gyermek szintjének megfelelő Istenkép,
- tudják, hogy a Biblia szent könyv, mely Isten Igéjét (tanácsait, útmutatását, parancsait) tartalmazza,
- ismerjenek és szeressenek bibliai történeteket,
- ismerjenek egyházi énekeket, tudják, hogy az ének Isten dicséretére történik,
- tudják, hogy a templom Isten háza és annak megfelelően kell ott viselkedni,
- tudják, hogy ezt a világot Isten teremtette és minket is ő alkotott,
- alakuljon ki bennük a Jézus Krisztussal való kapcsolatteremtés igénye - az imádság,
- jelenjen meg az életükben a keresztyén erkölcsi magatartás néhány jellemzője.

Református óvodánk pedagógus személyiség-igénye

A pedagógus, mint ember:

- Hívó ember, hitét a munkájában és mindennapi életében gyakorló pedagógus.
- Életvezetési útmutatója a Biblia, abból tanul és tanít.
- Munkájához Istentől kéri bölcsességét; "Az imádságban állhatatosak legyetek, vigyázva abban hálaadással" (Kol.4.2.)
- Nyíltszívű, őszinte, szelíd; "A ti szelídségeitek legyen ismert minden ember előtt" (Fil.4.5)
- Az elért eredményekért egyedül Istent dicsőíti:
"...az sem számít, aki ültet, az sem, akit öntözi, hanem csak Isten, aki a növekedést adja" (1.Kor.3.7)
- Irgalmas és igazságos.

Mint szakember:

- Pedagógiai optimizmus jellemzi, bízik a gyermek fejleszthetőségében - elve a fokozatosság, a biztatás, a pozitív megerősítés.
- Türelmes.
- Igényes.

- Folyamatos szakmai megújulásra törekvő.
- Magatartása minden vonatkozásban keresztyéni értékeket képvisel.

A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

A gyermekvédelem célja: Prevenció során feltárni a tényeket, okokat, amelyek a gyermekek fejlődését akadályozhatják, veszélyeztethetik. Programunkban a gyermekvédelem minden esetben a törvényesség határain belül valósul meg.

Az óvodás gyermekek családi helyzetének évenkénti felmérésének szempontjai

- Az óvodások száma összesen
- Ebből a veszélyeztetettek száma
- Hátrányos helyzetű gyermekek száma
- Három vagy többgyermekes családban élők száma
- Csonka családban nevelkedők száma (elvált vagy egyedülálló)

A gyermekvédelmi szempontból szükségesek a következők

- Évente kötelező a gyermekvédelmi program elkészítése
- Gyermekvédelmi ismereteinek karbantartása, bővítése
- Rendszeres konzultáció óvodapedagógusokkal, intézményvezetővel
- Családlátogatások szervezése / szükség esetén/

Az óvoda jelzéssel köteles élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a Gyermekjóléti Központnál, illetve kötelessége hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása, vagy egyéb más veszélyeztető ok fennállása, illetve a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Igazgató/ óvodavezető feladatai:

- óvodai szinten összefogja a gyermekvédelmi munkát,
- dönt és határozatot hoz az étkezési kedvezményekről az érvényes fenntartói rendeletnek megfelelően,
- a kapott jelzéseket, információkat ellenőrzi,
- gyermekvédelmi ügyekben segíti a csoportban dolgozó óvodapedagógusokat és az óvodai gyermekvédelmi felelőst,
- kapcsolatot tart a gyermekvédelemmel foglalkozó intézményekkel,
- gyermek veszélyeztetettsége esetén azonnal intézkedik,
- hatósági eljárást kezdeményez a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén,
- a megtett intézkedésekről tájékoztatja a fenntartót.

Gyermekvédelmi feladatokkal megbízott feladatai:

- a gyermekvédelemmel kapcsolatos adminisztrációt, nyilvántartást és statisztikát vezeti,
- óvodai szinten nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket,
- folyamatos kapcsolatot tart a nevelőtestület tagjaival,
- törvényi változásokat, rendelkezéseket nyomon követi → naprakészen informál,
- véleményével, javaslataival segíti az igazgató-óvodavezető munkáját (étkezési kedvezmények),
- folyamatosan képzzi magát, a kerületi gyermekvédelmi munkaközösségben részt vesz,
- kapcsolatot tart a gyermekvédelemmel foglalkozó intézményekkel.

Óvodapedagógusok feladatai:

- minden év elején felméri a csoportba járó gyermekek, családi és szociális helyzetét,
- probléma esetén jelez a gyermekvédelmi felelősnek és az intézmény igazgatójának,
- családlátogatást végez szükség szerint,
- a törvényes adatközlést biztosítja intézkedés esetén,
- a veszélyeztetett vagy hátrányos helyzetű gyermekkel differenciált bánásmódot alkalmaz.

Minden óvodapedagógust és alkalmazottat **titoktartási kötelezettség** terhel a gyermekkel és családjával kapcsolatban a mindenkorai törvényi szabályok szerint. Ez minden olyan tényre, adatra, információra vonatkozik, amelyről hivatásának ellátása során szerez tudomást.

Nevelésünkben alapvető követelmény a **gyermeki jogok védelme**.

A gyermekek joga, hogy személyiség jogait, különösen személyiségének szabad kibontakoztatásához való jogát, családi élethez és magánélethez való jogát az óvoda tiszteletben tartsa. A gyermek jogai közé soroljuk a saját véleménynyilvánítást is. A kisgyermeket megilleti a társadalom által nyújtott védelem és a segítségre vonatkozó jog is.

Pedagógiai módszerek

- Megfigyelés, beszélgetés, értelmi megnyerés és elfogadás, szülőkkel való együttműködés, ha ez már nem elég a probléma megoldásához, az illetékes szerv bevonása.

A SZÜLŐ, A GYERMEK, A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSI FORMÁI

Cél: Korrekt, partneri együttműködés kialakítása és fenntartása a gyermekek harmonikus fejlődése, fejlesztése érdekében. Az óvodakezdéstől az óvoda befejezéséig különböző szintű kapcsolattartási, tájékoztatási formák működtetése, melyeken keresztül a szülők betekintést nyerhetnek, tapasztalatot szerezhetnek és meggyőződhetnek az óvoda környezeti jellemzőiről, pedagógiai tevékenységéről, a gyermekcsoportok életéről és gyermekeik fejlődéséről.

Feladat: Együttműködési, kapcsolattartási formák kialakítása, folyamatos fejlesztése.

Az óvoda tartalmi munkájának szakszerű megismertetése.

A kapcsolattartás, óvodán belüli szervezési keretei:

- Játsonap, ismerkedés az óvodával,

- Befogadás,
- Nyílt napok,
- Fogadó órák,
- Szülői értekezlet,
- Közös programok,
- Ünnepek.

Játsszónap, befogadás: a család és óvoda közötti átmenetet segíti az első óvodai napot megelőző szülővel szervezett játsszónap, a fokozatos beszoktatás lehetősége.

Így a gyermek ismerős környezetbe, az óvónőket is ismerősként fogadva, kezdheti meg az évét.

Figyelembe vesszük a beszoktatásnál, hogy ki honnan jött óvodánkba, (bölcsődéből, otthonról, más intézményből) és erre alapozva is tájékoztatjuk a szülőket a beszoktatás módszereiről. Megadva a lehetőséget, hogy belátása szerint válassza meg az óvodakezdés formáját, folyamatában konzultálva az óvodapedagógusokkal. A beszoktatás módszere és időtartama igazodik a gyerek egyéni igényeihez és ennek megfelelően működik együtt szülő és óvónő.

Befogadás formái:

- Nevelési év megkezdése előtti ismerkedés,
- Anyás- apás befogadás a gyermek igényei szerint,
- Fokozatos befogadás.

Szülői értekezlet: a szülői értekezlet célja az óvodát, a csoportot, a gyermeket, a szülőket érintő legfontosabb témák, feladatok, programok, esetleges problémák megbeszélése. Az óvodapedagógus feladata, a szülők tájékoztatásán kívül, véleményük meghallgatása, javaslataik figyelembevétele, a csoport tervezett programjainak elfogadtatása. A szülői értekezlet idejéről, témájáról a csoportos faliújságon keresztül, legalább egy héttel előbb tájékoztatni kell a szülőket. A szülői értekezleten jelenléti ív írása, és jegyzőkönyv készítése kötelező.

Fogadóórák: a nevelési év elején meghatározott időpontban az óvodapedagógus rendelkezésre áll.

Tájékoztatás, illetve komolyabb négy szemközti beszélgetést igénylő problémák megbeszélésére alkalmas. Kezdeményezője lehet szülő és óvónő egyaránt. A személyes beszélgetés bizalmas jellegű, melyben a közös megoldás keresésére nyílik lehetőség.

Nagycsoportban az óvónő is kezdeményez találkozást, a fogadóóra keretén belül tájékoztatást nyújt a mérések eredményeiről, a gyermek fejlettségéről, melyet a szülő aláírásával igazol.

Csoportok nyílt napjai: nevelési évenként egy alkalommal szervezzük, legalább két héttel előbb faliújságon keresztül tájékoztatjuk a szülőket.

A nyílt nap célja, a szülőknek lehetőséget biztosítani, hogy a napi tevékenység keretén belül betekintést kapjon a csoport életébe. A szülők személyesen tapasztalhatják a gyermekek viselkedését, tevékenységek iránti érdeklődésüket, szokás-szabály kialakulását, képet kaphatnak gyermekük közösségben elfoglalt helyéről. Kiscsoportban ünnepi készülődéssel kapcsoljuk össze.

AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK

Az embert körülvevő környezet jelentősen befolyásolja annak egészségi állapotát és életkilátásait. Ugyanakkor az emberi tevékenység is megváltoztatja a környezetet és ez a kölcsönhatás mind az emberi egészségre, mind a környezetre komoly hatással van. A hatékony környezet-egészségügyi nevelés, hosszú távon érvényesülő prevenciós eszköz. A nevelés minden szintjén-az óvodától kezdve, igen fontos.

Környezetünk megismerésének és óvásának igényét, óvodai hagyományait tudatosan alakítjuk a gyermekekben, a foglalkozásokon és a rendszeres környezetvédelmi tevékenységek során is.

Óvodásaink testi- lelki fejlődésének megalapozására a családdal együttműködve szervezzük egészségnevelő és prevenciós munkánkat.

A környezeti - és egészségnevelési alapelveink

- *Rendszerszemléletre nevelés elve:* tegyük képessé a gyermeket arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal, lássák meg a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, keressenek választ, megoldást azokra.
- *Természet és társadalom harmóniájának elve:* alapozzuk meg gyermekeinkben a természet, az épített és társadalmi környezet- benne az ember- harmóniájának megőrzését szolgáló szokásrendszert (értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, esztétikailag). Felelős, elkötelezett, környezettudatos és kulturált magatartással működjenek közre a szülőföld, a lakóhely, az óvoda esztétikus környezetének kialakításában, megőrzésében.
- *Fenntarthatóság elve:* alakítsuk ki gyermekeinkben a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásformákat, életvitelt, a jövőre és a fenntarthatóságra irányuló személyes attitűdöket.
- *Testi- lelki egészség elve:* az intézmény minden dolgozója törekedjen a komplex testi- lelki- szociális értékek védelmére, az ökológiailag fenntartható, egészséges élő és élettelen környezet kialakítására. Tudatosítsuk gyermekeinkben, hogy az egészség érték- tenni kell érte. Alakítsuk gyermekeinkben az egészséges életmód iránti igényt, hangsúlyozzuk az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságát.
- *Társas készségek fejlesztésének elve:* ismertessük meg gyermekeinkkel a konfliktuskezelés, együttműködési készség, döntési képesség, érzelmi, indulati állapot, kapcsolati zavarok kezelésének, fejlesztésének módszereit a foglalkozások, és szabadidős-tevékenységek nyújtotta lehetőségek maximális kihasználásával. Alakítsuk gyermekeinkben a társaskörnyezetükre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmeket.
- *Foglalkozásközi integráció elve:* legyünk képesek a különböző ismeretek anyagát összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai módszerek alkalmazására, a környezeti és egészségnevelés kapcsán a pedagógusok közti együttműködés új formáinak, módszereinek alkalmazására.

Megvalósítandó feladatok

- A gyerekek egészséges fejlődéséhez szükséges biztonságos környezet kialakítása. A környezet (levegő, víz, eszközök) tisztasága, a balesetvédelem szempontjából a biztonságos eszközök és térberendezés, a zajmentesség, megfelelő fényviszonyok biztosítása
- A gyerekek testi szükségleteinek nyugodt, egyéni igények szerinti kielégítése.
- A gyerekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése érdekében a mindennapos testmozgás biztosítása
- A mozgás és sport személyiség- és közösségfejlesztő hatásának érvényesítése - az eltérő adottságú gyerekek számára is jelentsen sikerélményt a testmozgás.
- A víz, a levegő és a napfény edző hatásának kihasználása, a fokozatosság betartásával és az egyéni érzékenység figyelembevételével.
- Betegségmegelőzés az ellenállóképesség erősítésével, edzéssel és a fertőzések megakadályozásával.
- A tágabb és szűkebb környezet közvetlen, tapasztalati úton történő megismertetésével (kirándulások, séták) érvük el, hogy a gyermek tisztelje a környezetét, és bátran alakítsa azt anélkül, hogy kárt okozna benne.
- Környezettudatos magatartásformák alakítása személyes példamutatással.

Baleset megelőzés

Az intézmény igazgatója/óvodavezető felelős:

- Az óvodában a gyermeki jogok érvényesülésének ellenőrzéséért, jogsérelem esetén a megfelelő intézkedések meghozataláért.

Az óvodáskorú gyermeknek — életkori sajátosságai miatt — még nincs veszélyérzete, ezért az óvónő feladata a gyermek testi épségének megőrzése, illetve figyelmének ráirányítása a környezeti veszélyekre.

A balesetek elkerülésének konkrét feladatai:

- A veszélyhelyzetek felismertetése, elkerülése.
- Az eszközök balesetmentes használata.
- Biztonságos közlekedésre nevelés.

A baleset-megelőzés jellemzői:

- Rövidtávon: az eszközök megfelelő használata, a veszélyes helyzetek felismerése.
- Középtávon: A kialakuló veszélyhelyzetek elhárítása, az idevonatkozó szabályok betartása.
- Hosszútávon: A veszély-és baleseti kockázatok felmérése és tudatos elkerülése.

Az óvodai elsősegélynyújtás legfontosabb eleme a balesetek megelőzése. Fontos, hogy a gyermekek rájöjjenek, hogy a balesetek egy kis odafigyeléssel és óvatossággal elkerülhetők. Az óvodapedagógus feladata, hogy felhívja figyelmüket, hogy egyes tárgyak pl: mászóka, korlát, és

helyzetek, pl. fogócska, sorversenyek, milyen veszélyforrást hordoznak. A gyermekeknek tudniuk kell, hogy mi a teendőjük baleset esetén-segítséget hívni, felnőtteknek szólni. Az óvodapedagógusok az óvodáskorú gyermek életkori sajátosságainak figyelembe vételével és ismeretével alakítják a balesetvédelmi védő, óvó szabályokat. A mindennapokban folyamatosan felhívják a gyermekek figyelmét a betartandó szabályokra, a baleset megelőzési előírásokra, és arra, hogy ennek megfelelően cselekedjenek.

A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Célunk az intézményen belül az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése. A gyermekek differenciált fejlesztése egyéni képességeik figyelembe vételével gyermekközpontú, családorientált szemlélet kialakítása.

Feladat a szegregációmentesség biztosítása. Alkalmazzuk az egyéni, differenciáló készség - és képességfejlesztés, egyénre tervezetten, a gyermek fejlődését nyomon követve. Hatékony együttműködés kialakítása a szülőkkel, valamint az óvodán kívüli szervezetekkel.

Az óvodai nevelés hozzájárul a helyi társadalom építéséhez, annak problémáit mérsékli és erősségeit hasznosítja, ebben korszerű tudással rendelkező, nyitott és újító szemléletű óvodapedagógusok vesznek részt.

Pedagógusaink a hozzánk járó gyermekek esélyegyenlőségét a következő képen értelmezik:

- A gyermek testi épségének megóvásáról és erkölcsi védelméről való gondoskodás, az óvodába lépéstől az óvoda jogszerű elhagyásáig terjedő időben, továbbá a pedagógiai program részeként szervezendő óvodán kívül tartott foglalkozások, programok ideje alatt kiemelten kezelendő.
- Az óvodában gyermekeink biztonságban és egészséges környezetben nevelkedjen, óvodai életrendjét testmozgás beépítésével, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsuk ki.
- Gyermekeink képességeiknek, érdeklődésüknek, adottságaiknak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljenek.
- Az emberi méltósághoz való jog biztosítását, kizárólag óvodai pedagógiai eszköztárunk alkalmazásával teremtjük meg.
- Óvodapedagógusainknak nem lehet több joga a gyermekkel szemben, mint a szülőnek.
- Óvodai életünk megszervezésekor szükségtelen korlátozó intézkedéseket nem hozunk.
- A személyiség szabad kibontakoztatásának joga alapján minden hozzánk járó gyermek az óvoda által nyújtott szolgáltatásokban szabadon részt vehet.
- A családi élethez és magánéletéhez való jog érvényesülését a gyermek családi kapcsolatainak tiszteletben tartásával biztosítjuk.
- A tájékozódás jogának szülői gyakorlása érdekében hozzáférhető, nyilvános helyen tároljuk az óvoda alapidokumentumait.

- A rendszeres egészségügyi felügyelethez való jogosultságot az óvodai egészség szűrések, orvosi, - védőnői alapvizsgálatok megszervezésével biztosítjuk.
- Az óvodánkba beiratkozó, hazájukat elhagyó családok gyermekeinek nevelésekor biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

IKT eszközök használata

Célunk: A 3-7 éves korosztály informatikai műveltségének megalapozása, kommunikációs kultúrájának fejlesztése, az IKT eszközök felhasználása az óvoda-iskola átmenet hatékonyabbá tételéhez.

Feladatunk:

- a gyermeki érdeklődésre kíváncsiságra építve, az IKT eszközök használatával a gyermekek ismereteinek bővítése, játéktevékenységük gazdagítása, értelmi képességeik, kreativitásuk fejlesztése
- a szabad játék túlsúlyának megtartása mellett, lehetőség biztosítása az egyes tevékenységek új játékként való megélésének elősegítésére
- a kognitív, szociális képességek fejlesztése, a technikai eszközök használatában való jártasság elérése, az információk befogadásának elősegítése saját élményű tapasztalatszerzéssel
- az informatikai eszközök használatával, a személyre szabott differenciált feladatadás és az egyéni ütemű tapasztalatszerzés lehetőségének megteremtése
- az eszközök célszerű, hatékony, életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó, biztonságos, tervszerű használatához a feltételek megteremtése.

Az óvodapedagógus feladata korcsoportoknál:

3 – 4 éves korban a diavetítő használata meséléshez és az árnyjátékokhoz – elsősorban közös mesélést mondókázásnál alkalmazva. Ritkán a zene hallgatáshoz, játékokhoz a CD-t, itt is elsősorban óvónői éneklés van túlsúlyban. A fényképezőgéppel a megfigyelő séták alkalmával örökítünk meg számunkra fontos eseményt, amit a csoportban kinyomtatott formában újra átbeszélünk.

4-5-6-7 éves korban az IKT használat még kiegészül a projektorral, segítségével kivetítjük pl. az állatok életét, bemutatásához, megfigyeléséhez alkalmazza az óvónő – azoknál az állatoknál, amit a közvetlen környezetünkben vagy az állatkertben nem tudunk megfigyelni.

Sikerkritérium: célunkat akkor érjük el, ha életkoruknak megfelelően

- a gyermekek készségei a digitális eszközök alkalmazásában kialakulnak, fejlődnek,
- a tehetséges, és lemaradó gyerekek az IKT eszközöket is felhasználva megfelelően fejlődnek,
- a gyerekek képessé válnak az IKT kompetenciák befogadására.

ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A pedagógiai program érvényességi ideje: 2021. szeptember 01-től határozatlan ideig

Az óvodai pedagógiai program felülvizsgálatának és módosításának indokai:

Kötelező:

- Jogszábvályváltozás
- Fenntartó által meghatározott feladatváltozás

Lehetséges:

- A tárgyi, személyi feltételek, az óvodaszerkezeti elemek megváltoznak.
- A nevelőtestület 50 + 1 %-os támogatásával jegyzőkönyvben kéri nevelőtestületi értekezleten.
- Sikeres innováció eredményeinek beépítése.
- Az intézményi önértékelés eredményeinek beépítése, illetve kevésbé eredményes elképzelések elhagyása.

A pedagógiai program nyilvánossága

- minden csoportban megtalálható,
- egy példány az igazgató/óvodavezető irodájában,
- egy példány szakkönyvtárban,
- rövidített változata az óvoda honlapján.

Tájékoztatás:

- Szülői értekezleten.
- Óvodába jelentkezésakor

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Elfogadó határozat: Az intézmény **nevelőtestülete** a Pedagógiai Program tartalmát megismerte, nevelőtestületi értekezleten megvitatta és **elfogadta**.

Budapest, 2021.....

.....

Nevelőtestület nevében

A Bíró utcai Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programját **óvodavezető jóváhagyta**.

Budapest, 2021.....

P.H.

.....

igazgató / intézményvezető

Egyetértési nyilatkozat

A Bíró utcai Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programjában foglaltakkal az intézmény **fenntartója**, egyetértését nyilvánította.

Budapest, 2021.....

P.H.

.....

Véleményezési jog gyakorlása

Budapest, 2021.....

.....

Szülők nevében